

D

10. pracovný list pri štúdiu
obnovených Konštitúcií

Duchovný život

VI. KAPITOLA: SPRÁVA

MIESTNA ROVINA

(K. 81 – 83; Š. 63 – 67)

I. ÚVOD

„Miestna rovina“ sa najviac týka sestier. Je isté, že majú vzťahy aj s provinciálnou rovinou, ale to je sporadické. Možno to konštatovať v K. 34, ktorá uvádza: *"Komunita je prvým miestom príslušnosti dcér kresťanskej lásky"*. Pridávame, že prvým a hlavným. Vskutku pre mnohé dcéry kresťanskej lásky obraz, ktorý majú o Spoločnosti, je spojený so skúsenosťou, ktorú prežili v rôznych komunitách, ktorými prešli. Z tohto jednoduchého konštatovania môžeme vidieť, ako treba byť pozorným k tomuto konkrétnemu a tak dôležitému miestu pre života činnosť dcéry kresťanskej lásky.

Pri tejto miestnej rovine správy môžeme spoznať všeobecné princípy, ktoré sa vzťahujú na K. 60 až 63, ktoré sme už komentovali v prvej časti 8. pracovného listu. Bolo by dobré znova si ich prečítať predtým, ako začnete čítať tento pracovný list. Nájdete tam princípy zmien, ako aj niektoré komentáre o najdôležitejších prehláseniach týkajúcich sa troch podstatných bodov, a to: miestna komunita, sestra služobnica a komunitný plán.

II. HLAVNÉ BODY PRACOVNÉHO LISTU

1. MIESTNA KOMUNITA

Konštitúcia *Lumen gentium* 2. vatikánskeho koncilu uvádza, že v každom kresťanskom spoločenstve je zastúpená a pôsobí celá univerzálna Cirkev. Ak sa zadívame na mnohosten, uvedomíme si, že celý geometrický útvar môže spočívať na každej základni. Toto

nám môže lepšie pochopiť vzťah medzi všeobecnou Cirkvou a jedným konkrétnym spoločenstvom.

Z toho istého hľadiska nám môže toto vysvetlenie pomôcť pochopiť, že duch a cieľ Spoločnosti sú živé a stelesnené v každej miestnej komunite. Tu *"každá dcéra kresťanskej lásky zjednotená so sestrami žije svoje povolanie"* (K. 81) a jej zmysel k príslušnosti k celej Spoločnosti rastie (porov. K. 34). Povedal by som dokonca, že miestna komunita stelesňuje a sprítomňuje v skutočnosti nielen Spoločnosť, ale celú všeobecnú Cirkev. Tu môžeme interpretovať výraz *"živá bunka Cirkvi"* zo začiatku K. 81.

Kvôli princípom účasti a spoluzodpovednosti budovanie komunity sa týka všetkých dcér kresťanskej lásky, nielen sestry služobnice. Môžeme považovať, že je prvá, ale nie je sama, pretože ako hovoria správa Konštitúcie, sestra služobnica *"spolu so sestrami je zodpovedná za realizáciu spoločnej misie"* (K. 82 a). Ako sú aplikované tieto princípy v kapitole o miestnej správe? Sestry sa zúčastňujú na konzultácii vizitátorky provincie pri menovaní nových sestier služobníc (porov. K. 82 b; Š. 65 b), ako aj na konzultácií, ktorá sa koná v komunite, keď sestra patrí do nej (porov. K. 82 c). Zúčastňujú sa tiež na konzultáciách sestry služobnice pri menovaní asistentky a miestnej ekonómky (porov. Š. 66 a, b). Zúčastňujú sa na domácej rade s plným právom, na vypracovaní a použití miestneho komunitného plánu ako aj na všetkých záležitostiach bežného života, ktoré sa vzťahujú na komunitný život a na misiu (porov. K. 82 f; Š. 63, 66 c, 67).

2. SESTRA SLUŽOBNICA

V júni 1642 sa Zakladatelia rozhodli nazývať zodpovednú sestru za každú miestnu komunitu „sestrou služobnicou“ a táto voľba bola rešpektovať a existuje pod týmto názvom stále. Takto mohli vyjadriť evanjeliový zmysel autority: *"Ak teda ja, Pán a Učiteľ som vám umyl nohy, aj vy si máte umývať nohy jeden druhému."* (Jn 13, 14) *"Medzi vami to tak nebude. Ale kto sa medzi vami bude chcieť stať veľkým, bude vaším služobníkom. A kto bude chcieť byť medzi vami prvý, bude vaším sluhom. Ako ani Syn človeka neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť a položiť svoj život ako výkupné za mnohých."* (Mt 20, 26-28) Konštitúcie uznávajú, že sestra služobnica *"má vlastné právomoci"* (K. 82 d). Ale tieto právomoci sú ohraničené Konštitúciami, sú jej udelené, aby mohla účinne slúžiť svojej

komunitě. Výraz *"je pozorná na potreby sestier"* (Š. 64 b) je jeden z ďalších spôsobov potvrdenia autority – služby.

Ak pozorne čítame články Konštitúcií, ktoré hovoria o tejto miestnej rovine správy, uvedomíme si, že sestra služobnica je veľmi dôležitá pre komunita a následne pre celú Spoločnosť, až natoľko, že P. Quintano tvrdí v článku *Ozvien*, že *"najdôležitejšia služba, ktorú možno žiadať od dcéry kresťanskej lásky, je byť sestrou služobnicou"*. Niektoré texty Zakladateľov potvrdzujú tieto slová nasledovne: *"jedným z najväčších dobier pre Spoločnosť je dobrá predstavená a dobré sestry úradníčky"*; *"všetko dobré a zlé závisí od predstavenej"* „*Spoločnosť je akoby loďkou na šírom mori; má nás previezť do prístavu; predstavení sú kormidelníkmi, oni majú riadiť loďku.*"¹ Tento posledný obraz nám pomáha rozvinúť myšlienku obsiahnutú v Š. 64 b, týkajúci sa zhromaždenia a generálnych predstavených. Sú zodpovední za animáciu Spoločnosti a jej verné vedenie vo vlastnom duchu a k jej poslaniu v Cirkvi. K tomu disponujú určitými prostriedkami: úrad správy, dokumenty, voľby a menovania, obežníky, návštevy, zasadania rady, príručky na pomoc v rôznych úradoch, formačné stretnutia, programovanie rôznych stretnutí a ich vyhodnocovanie... To isté platí pre provinciálnu radu v rámci provincie. Aby však všetky citované prostriedky došli do miestnych komunít a prešli do života, kľúčovou postavou je sestra služobnica. Ak nespĺňa dobre svoju funkciu, všetky menované prostriedky nie sú asimilované, stávajú sa teoretickými smernicami a neaplikovanými programami.²

a) Hlavné zmeny v menovaní sestry služobnice v obnovených Konštitúciách

V Konštitúciách z 1983 menovanie vykonala vizitátorka s dvomi podmienkami: toto menovanie predložila generálnej predstavenej a generálny predstavený ho mal potvrdiť (porov. K. 3.45). V súčasných Konštitúciách menovanie prevádza vizitátorka a informuje o tom generálnu predstavenú (K. 82 c). Dôvodom tejto zmeny v právomoci je sčasti subsidiarita, ktorá viedla k revízií v každej rovine správy, a sčasti narastajúcej úlohe ženy v Cirkvi.

¹ Coste X s. 261-262 Konf. z 22. mája 1657.

² Porov. F. Quintano, *Sestra služobnica, animátorka. Čoho? Ako? "Ozveny Spoločnosti"* (dec. 2000) s. 13-26 v slov.

V našej dobe sa ťažko chápe, aby generálny predstavený potvrdzoval menovanie sestier služobníc v Spoločnosti.

Od tretieho trienátu vizitátorka potrebuje *"súhlas generálnej predstavenej"* (K. 82c) pre menovanie sestry služobnice. Táto malá z mena „súhlas“ namiesto „oznámenia“ nám chce povedať, že ideálne by bolo, aby sestry neboli sestrami služobnicami príliš dlho. Preto v bežnej praxi je menovanie len oznámené. Pri výnimočných prípadoch – od tretieho trienátu – je potrebný „súhlas“. Teraz vzhľadom k situácii v Spoločnosti v mnohých provinciách sa môže stať bežným to, čo je výnimočné, ale vždy to bude len kvôli nutným dôvodom.

V tomto istom článku nás môže zachytiť naliehanie na konzultácii v komunite od druhého trienátu. Je isté, že ak toto nie je označené predtým, to preto, že sestra služobnica môže prichádzať aj z inej komunity a že sestry ju dostatočne nepoznajú. V prípade, že sestra služobnica je vybraná v samotnej komunite, podľa článku 82, vizitátorka musí konzultovať komunitu.

Je jasné, že Konštitúcie predvídajú tiež možnosť mandátu kratšieho ako tri roky. Môže byť k tomu osobitné dôvody. V tomto prípade vizitátorka s radou skúmajú a schvaľujú tieto dôvody (porov. K. 82); a nie generálna rada ako to označovala K. 3.45 v Konštitúciách z 1983. To je ďalší dôsledok použitia princípu subsidiarity.

Ďalšia zmena sa týka rokov povolania. Požaduje sa, aby sestra služobnica mala aspoň desať rokov povolania (porov. Š. 64 a) a nie sedem, ako to určoval Dodatok č. 10 z GZ z r. 1985. Možnože prihliadali ku konštatovaniu mnohých sociológov a súčasných vychovávateľov: vývoj mládeže k dospelosti sa deje veľmi pomaly, ale tiež funkcia sestry služobnice je v dnešnej dobe ťažšia ako predtým.

b) Úloha sestry služobnice

Prvý odsek K. 82 zhŕňa poslanie sestry služobnice nasledovne: *"animuje a vedie miestnu komunitu, v ktorej udržiava jednotu. Spája ju so Spoločnosťou a Cirkvou."* (K. 82 a). P. Lloret sa opieral o toto znenie, ktoré bolo len málo upravené a zhrnul poslanie

sestry služobnice týmito tromi slovesami: viesť, zjednocovať a animovať³. My si myslíme, že sloveso „animovať“ je najdôležitejšie a najnutnejšie, pretože animovať sa dá inými slovami vyjadriť: dodávať odvalu komunite, aby spĺňala cieľ, pre ktorý bola založená. Od tohto hlavného poslania môžeme vidieť v detailoch rôzne funkcie, ktoré prislúchajú sestre služobnice:

* **Animovať duchovný život.** Táto služba, ktorá tvorí podstatu úlohy sestry služobnice, je jasne vyjadrená v K. 36: "*Sestra služobnica spolu so sestrami vytvára ovzdušie viery, modlitby, srdečnosti a radosnej apoštolskej horlivosti.*" (K. 36a). Ak v tejto kapitole o správe začíname o jej poslaní vzhľadom k duchovnému životu, nie je to niečo zvláštne, pretože, ak sa vedeniu nedarí animovať duchovný život, potom nebol dobre pochopený jeho pravý zmysel. Sv. Vincent nám pripomína dôležitosť vnútorného života: "*Duchovný život je potrebný; treba sa oň usilovať. Ak chýba, všetko chýba.*"⁴

Ako môže sestra služobnica animovať duchovný život svojich sestier? Vzbudzovaním kvality a autenticity duchovných úkonov, aby sa stali prejavom a zdrojom vnútorného života, obomi zároveň. Dôsledkom toho v duchovnom živote sestry služobnice musia skutočne zohľadňovať toto usmernenie Matky Guillemin: "*Keď sa zvyk stáva rutinou, je absolútne potrebné nájsť prostriedok, ako ho oživiť, vzpružiť*"⁵. Ďalší dôležitý prostriedok pre animáciu duchovného života môže byť komunikácia a dialóg sestry služobnice s každou zo sestier komunity, zvlášť pri príležitosti žiadosti o obnovu sľubov. K. 36 b) a Š. 21 podávajú veľmi presné a veľmi zaujímavé smernice, aby tieto komunikácie vytvárali očakávané plody.

* **Animovať misiu.** Táto úloha sa nachádza v Š. 63 a K. 82 a. Animovať misiu znamená omnoho viac ako viesť nejaký podnik sociálnych služieb. Veľmi často sestra služobnica má ťažkú prácu, pretože okrem animátorky komunity je poverená vedením diela. Je isté, že sestra služobnica nezabudne nikdy, že jej hlavným poslaním je motivovať sestry komunity, aby chápali a žili poslanie podľa ducha Spoločnosti a s vincentským pohľadom na chudobného

³ Porov. M. LLORET, *Sestra služobnica. Prečo ? Ako ?* " Ozveny Spoločnosti" marec 1989 s. 89-97

⁴ Coste XII s. 131 Konf. z 21. februára 1659.

⁵ M. GUILLEMIN *Poučenie pre sestry služobnice*, r. 1966 s.196

a službu. Tým sa vyhne riziko upadnutia do profesionalizmu. Pre animáciu misie jedným z najlepších prostriedkov je apoštolská úvaha (porov. K. 36 a; Š. 11 a). Ďalším prostriedkom v priamom spojení s misiou je komunitný plán, o ňom budeme hovoriť v ďalších odsekoch (porov. K. 83; Š. 67).

* **Animovať sesterský život v spoločenstve** (porov. K. 35 a, 63). Sestra služobnica musí začať prijatím sociologickej a psychologickej reality svojej komunity: rozdielne generácie, mentality, charaktery... a nikdy nezabudnúť ani na to, že komunita je realitou, na ktorú sa treba dívať očami viery.

V tejto perspektíve Boha povolal a zhromaždil sestry, ktoré tvoria komunitu. My si nevyberáme osoby, ktoré budú kráčať s nami po životnej ceste, Boh ich vyberá za nás. My musíme teda budovať s nimi komunitu pre misiu. Animácia spoločného sesterského života v súčasnosti omnoho viac ako inokedy si vyžaduje mystiku, aby ju bolo možné motivovať a podporovať.

Pre animáciu sesterského života sestra služobnica musí použiť prostriedky označené v Konštitúciách na ten cieľ. Uvedieme tu niektoré: vzbudzovať a uľahčovať spoluzodpovednosť a spoluúčasť sestier na budovaní komunity, dialóg, ktorí umožňuje deliť sa o skúsenosti, rozlišovať udalosti, aby bolo možné prijať rozhodnutia; ovzdušie dôvery, slobody a radosti; sesterské napomenutie a služba duchovnej lásky; informovanie... (porov. K. 32a - 36).

c) Pomoc pre sestru služobnicu v jej funkcii v správe

Princíp spoluzodpovednosti spomínaný v 1. odseku K. 82 volá sestry k spolupráci pri rozhodnutiach správy. Vieme, že sestra služobnica bude vždy zodpovedná za komunitné rozhodnutia. Avšak sestry komunity sú tiež zodpovedné s ňou, zaiste ale za podmienky, že sa zúčastnili pri úvahe, rozpoznaní, rozlišovaní pred prijatím rozhodnutia. Tento princíp spoluzodpovednosti si vyžaduje zo strany sestry služobnice také zmysľanie, ktoré je v súlade so súčasným cítením, ktoré rešpektuje osobu, slobodu, účasť, rovnosť a dialóg. Generálne zhromaždenie veľmi prihliadalo na tieto hodnoty a nachádzame ich v Konštitúciách. Tento princíp spoluzodpovednosti, ktorý sa týka všetkých sestier komunity, tvorí základ rôznych štruktúr správy, ako:

Asistentka alebo asistentky komunity. Nejde o asistentku sestry služobnice, ale miestnej komunity (*"Ak to miestna komunita potrebuje"*, hovorí Š. 66 a). Preto ju menuje vizitátorka. V súčasných Konštitúciách nie je označená dĺžka mandátu asistentky/asistentiek, ako to bolo v Konštitúciách z r. 1983 (*"je menovaná na tri roky... a môže byť znovu menovaná na ďalšie tri roky"*). Súčasnú konštitúciu používajú otvorený výraz: *"Asistentka je menovaná na dobu, ktorú určí vizitátorka s radou..."* (porov. Š. 66 a). Táto formulácia umožňuje vizitátorke prispôbiť menovanie asistentky alebo asistentiek na podmienky a reálne potreby každej komunity. Je isté, že mnohé skúsenosti inšpirovali túto zmenu. Poznamenajme, že sestra služobnica má požiadať vizitátorku o asistentku pre komunitu. Ale je jasné, že pred touto dvojitou požiadavkou (nutnosť alebo vhodnosť mať asistentku, návrh mien na túto úlohu), je potrebná príprava. Š. 66 a hovorí, že o sestre služobnici, *"ktorá vykonala konzultáciu v komunite"*.

Asistentka miestnej komunity je dôkazom dôležitosti sestry služobnice pre komunitu. V skutočnosti funkcia asistentky existuje preto, aby vo vedení a správe komunity bolo zaistené zastúpenie v prípade neprítomnosti sestry služobnice. Táto funkcia je tiež zárukou, že v komunite bude vždy jedna DKL s poslaním animovať, viesť a zhromažďovať sestry komunity charizmou sv. Vincenta (K. 82 a). Normálne je to úloha sestry služobnice, ale ak je neprítomná, je to úloha asistentky. Samotné jej meno označujú jej základnú funkciu – zastupovať sestru služobnicu, keď je neprítomná v komunite, alebo v prípade jej neschopnosti spĺňať túto funkciu. V bežnom čase úloha asistentky: *"sa upresní so sestrou služobnicou"* (Š. 66 a). Je jasné, že tieto dve osoby, ktorých sa to týka sú sestra služobnica a asistentka.

* **Miestna ekonómka.** Postavu miestnej ekonómky musíme vidieť v spojení so sestrou služobnicou, pretože v skutočnosti je jej pomocníčkou pri poslaní spravovania komunity. K. 82 e jasne vyjadruje, že sestra služobnica je zodpovedná za hmotný majetok miestnej komunity. Miestna ekonómka pomáha sestre služobnici, ona ju musí menovať po konzultácii s komunitou. Z toho istého dôvodu ekonómka realizuje svoje poslanie *"pod vedením sestry služobnice"* (Š. 66 b).

Môžeme si všimnúť pokrok Konštitúcií z r. 2004 v porovnaní s r. 1983 čo sa týka funkcie miestnej ekonómky: výraz *"v určitých komunitách"* sa stal *"V miestnych komunitách je podľa možnosti..."*. Toto nové usmernenie je omnoho lepšie prispôsobené Kódexu kánonického práva, ktoré vrelo odporúča osvojiť si túto účinnú a reálnu zodpovednosť⁶. Gen. zhromaždenie si bolo vedomé ťažkostí, ktoré predstavuje menovanie ekonómky vo všetkých miestnych komunitách, preto použilo dosť otvorené výrazy: *"je podľa možnosti"*, *"na presne vymedzený čas"* (Š 66 b).

* **Domáca rada.** Má byť považovaná za vhodnú štruktúru zaisťujúcu sesterské vedenie, pretože zaručuje spoluprácu a spoluzodpovednosť, ku ktorým nás naliehavo vyzývajú Konštitúcie. Už sv. Vincent o nej hovoril inými slovami a videl, aké je potrebné založiť ju, hoci táto myšlienka sa v skutočnosti nerealizovala za čias Zakladateľov a ani po nich.⁷ Konštitúcie z r. 1983 hovorili o domácej rade ako o dobrovoľnej štruktúre: *"Sestre služobníci môže pomáhať domáca rada..."* (Š. 56 z r. 1983). Ale to, čo bolo voľbou v predchádzajúcich Konštitúciách, stalo sa povinné od Dodatku č. 15 z GZ 1985. Posledné GZ uvažovalo rovnako: *"Pomáha jej /sestre služobníci/ domáca rada, ktorú tvorí celá komunita. Avšak v domoch, kde je to potrebné, môže mať užšiu domácu radu."* (K. 82 f). *"V prípade užšej domácej rady, jej členky menuje sestra služobníca po konzultácii v miestnej komunite. Menovanie oznámi vizitátorka."* (Š. 66 c)

Tento predpis o domácej rade má za cieľ pomôcť sestre služobnici v jej funkcii správy. Kódex kánonického práva jasne určuje, že každému predstavenému má pomáhať jeho rada⁸. My nemôžeme absolútne hovoriť, že domáca rada nie je potrebné, pretože už máme komunitné stretnutia menované v Š. 63. ide o dve rozdielne a zároveň doplňujúce štruktúry. V podstate domácej rady sa týkajú otázky a záležitosti pre dobrý chod komunity a ktoré môžu ovplyvniť život sestier: ekonomické záležitosti, organizácia, časový rozvrh, špecifické činnosti a pod. Toto zaiste má zapadať do hraníc miestnej správy. Ostatné komunitné stretnutia, o ktorých ho hovorí

⁶ Porov. *Kódex kánonického práva*, č. 636

⁷ Coste XIII s. 611 - 615; Z rady z 5. júla 1646.

⁸ Porov. *Kódex kánonického práva*, č. 627 §1

Š. 63 sa týkajú vypracovania alebo revízie komunitného plánu, formácie a apoštolskej úvahy.

Ako zorganizovať domácu radu? Musí mať svoju vlastnú štruktúru. Konkrétne sa má schádzať pravidelne podľa vopred určených dátumov (napr. každý štvrtýrok...). Sestra služobnica má zhotoviť zoznam otázok na jednanie. Na zasadnutí má prebiehať konštruktívny dialóg o každom z určených bodov. Jedna sestra má zachytiť poznámky o povedanom a o prijatých záveroch. Má byť zavedený jeden spis so zápisnicami domácej rady, aby bolo možné do nich nahliadnuť, overiť atď. Moderátorkou bude vždy sestra služobnica alebo v jej neprítomnosti jej asistentka. Nezabudnime, že domáca rada nie je rozhodujúci orgán, ale konzultačný.

Konštitúcie predvídajú možnosť užšej domácej rady. Zvyčajne to nebude pravidlo, ale skôr výnimka. Kedy ustanoviť užšiu domácu radu? Keď počet sestier v komunite je skutočne veľký, alebo keď sú veľké ťažkosti pre dobrý chod komunity. V takom prípade sestra služobnica musí predvídať prostriedky, aby dobre informovala komunitu o záležitostiach, ktoré sa budú na užšej domácej rade preberať.

Všetky tieto rôzne stupne účasti označené Konštitúciami sú konkrétne spôsoby aplikácie princípov subsidiarity a spoluúčasti, na ktoré sa toľko nalieha v Konštitúciách. Preto by bolo skutočne protirečivé hovoriť o týchto zásadách a potom nechcieť použiť prostriedky označené v Konštitúciách na ich použitie. Kto chce dosiahnuť cieľ, ujíma sa prostriedkov. Videli sme, že všetky prostriedky účasti nie sú povinné. Ale myslím si, že keby tomu aj tak bolo, je dobré použiť ich, pretože je to bezpochybne dobrý spôsob solídne uvádzať do života spoluzodpovednosť a subsidiaritu.

3. MIESTNY KOMUNITNÝ PLÁN

Toto je ďalší vynikajúci prostriedok, ako uviesť do života v miestnej komunite zmysel pre spoluzodpovednosť, spoluúčasť, príslušnosť a subsidiaritu. V porovnaní s provinciálnym plánom môžeme miestny komunitný plán považovať za jeho aplikáciu na podmienky, okolnosti, potreby a špecifické starosti jednej komunity. Určité štatúty potrebujú byť spresnené, ako napr. č. 1, 2, 3, 4, 6, 7... preto vhodným miestom môže byť miestny komunitný plán.

To, čo píšu Konštitúcie o tomto dynamizujúcom prostredku komunitného života, je dostačujúce, ak sa podľa toho riadime (porov. K. 35 a, 83; Š. 67). Pripomeňme si niekoľko už spomenutých bodov o mieste, ktoré mu zodpovedá. Najskôr: plán musí byť dobre inkulturovaný. Preto sa musí vzťahovať na poslanie miestnej Cirkvi a na poslanie provincie (porov. K. 83). Š. 67 nám podáva postup pri jeho vypracovaní: sestry sa "*pripravujú modlitbou*", t. j. komunitný plán je ideálnou príležitosťou pre komunitné rozlišovanie, aj pri jeho spresnení sa treba modliť. V takomto ovzduší každá sestra pripravuje svoju účasť tak, že je pozorná, aby na pôsobenie Ducha Svätého. "*Vypracujú ho spoločne*": metóda pre vypracovanie plánu musí dávať dostatočnú možnosť, aby sa na nej zúčastnili všetky sestry a aby sa mohli viac menej priamo vyjadriť. Vieme dobre, že všetky sestry sa nezúčastňujú s rovnakou intenzitou. To je nevyhnutné. Za každú cenu je nutné vyhnúť sa tomu, aby sa niektoré sestry cítili vylúčená z účasti; v takom prípade to nie je komunitný plán. Je nevyhnutné hľadať dobrú pracovnú metódu, aby sa celá komunita mohla zúčastniť na jeho tvorbe uspokojujúcim spôsobom.

"... a predložia ho na schválenie vizitátorky s radou". Toto schválenie vizitátorky s radou znamená, že komunitný plán je v zhode s provinciálnym plánom, a teda s Konštitúciami a Štatútmi.

Druhý odsek Š. 67 nám označuje, čo má obsahovať plán. Má sa dotýkať "*všetkých aspektov komunitného života*", t. j., života duchovného, komunitného a služby. Všetky dimenzie musia byť naprogramované a nasmerované podľa okolností, o ktorých sme hovorili. Nemusíme pripomínať, že je potrebné prevádzať pravidelnú kontrolu plánu. Môžeme pridať jednu úvahu, ktorá odznela na záver GZ 1997 o komunitných plánoch: majú byť "*tvorivé, realistické, náročné a zhodnocovateľné*"⁹. Takto a jedine takto miestny komunitný plán bude nástrojom, ktorý bude oživovať okrem jeho funkcie byť sesterskou štruktúrou správy.

⁹ GENERÁLNE ZHROMAŽDENIE 1997, *Nový oheň*, s. 7

III. NIEKOĽKO OTÁZOK NA UĽAHČENIE OSOBNÉJ ÚVAHY A KOMUNITNÝCH POHOVOROV (alebo medzi komunitami, alebo na provinciálnej rovine...)

- Porovnajzte obnovené Konštitúcie s predchádzajúcimi z r. 1983. Všimnite si zmeny, ktoré boli zavedené do jednotlivých článkov, ktoré zodpovedajú tomuto pracovnému listu.
- Konštitúcie hovoria veľa o sestre služobnici. Ktorá/é konštitúcia/e sa vám zdá/zdajú najdôležitejšia/e?
- Ohľadom domácej rady:
 - Ak vo vašej komunite ešte nie je v platnosti: ktoré sú výhody a nevýhody, ktoré v tom vidíte? Čoho sa obávate?
 - Ak vo vašej komunite existuje, funguje dobre? V čom je užitočná?
- Myslíte si, že vo vašej komunite by bola užitočná miestna ekonómka?
- Keď uvažujete nad K. 83 a Š. 67, o čom ste presvedčené ohľadom miestneho komunitného plánu a ktoré sú vaše obavy?

IV. DOPLŇUJÚCE ČÍTANIE NA PREHĽBENIE OBSAHU TOHTO 10. PRACOVNÉHO LISTU

- *Smernice pre sestru služobnicu*
- M. Lloret, *Sestra služobnica. Prečo ? Ako ?* "Ozveny Spoločnosti" marec 1989 s. 89-97
- F. Quintano, *Zhromaždenie a komunitný plán*, "Ozveny Spoločnosti" (1996) s. 48 – 55.

P. Javier Álvarez, *generálny direktor*
P. Fernando Quintano, *CM*

Oporné body
na mesačnú duchovnú obnovu

„Vy ste vytrvali so mnou v mojich skúškach...“

(Lk 22, 28)

Sme ponorení do kultúry, ktorá je mimoriadne poznačená dvomi zákonmi patriacimi technológii: rýchlosť a účinnosť. V každej ľudskej činnosti takto prebieha dynamický obeh: aká príčina, taký účinok; aká činnosť, taká reakcia; aké úsilie, také výsledky. Výsledky sú odmeňované a stimulujú úsilie. Mladí ťažko chápu, že ich práca nedáva výsledky v danej chvíli, ale za krátku alebo dlhú dobu. Ani my, dospelí nie už takí trpezliví v súčasnosti.

V tejto dobe je ale trpezlivosť nevyhnutná. Je pravdou, že naša doba si žiada spravodlivosť, pokoj, utópiu. Potrebuje však aj dobrú dávku odolnosti, kontemplácie a lásky. K dosiahnutiu tejto prvej vlastnosti trpezlivosti potrebujeme sa cvičiť v druhej, pretože trpezlivosť slúži za vodu a hnojivo pre ľudské, evanjeliové a vinčenské vlastnosti, aby tieto mohli rásť v nás a v našom kontexte. Je isté, že samotná trpezlivosť nie je zárukou lepšej budúcnosti, ale aspoň otvára túto možnosť. Pobáda nás stále hľadať a urýchľuje hodnoty ako vytrvalosť, vernosť, rozlišovanie, dôveru, kontempláciu a lásku.

POTREBUJEME BYŤ TRPEZLIVÍ

Potrebujeme byť trpezliví, aby sme pochopili a prijali fakt, že po veľkom úsilí prídu slabé výsledky, alebo aspoň aby sme prijali eventuálnu disproporciu medzi úsilím a výsledkom. Toto sa stáva dosť často ako rybárom, ktorí hodili siete a bdeli celú noc. Na svitaní videli, že ich siete boli celkom prázdne (porov. Lk 5, 5).

Niektorí hovoria, že trpezlivosť je umenie čakať, iní odpovedajú, že je to umenie vedomosti. My môžeme spojiť obe ponímania: je to umenie vedieť čakať. Trpezlivosť plodí vytrvalosť. Bežne v živote nie sú „preskoky“: ani v biológii, ani v psychológii, ani v duchovnom živote, ani vo výsledkoch našej služby. Ak sme dnes odpoľudnia zasiali semeno, nenapadne nás ísť sa pozrieť zajtra ráno, či vyklíčilo. Potrebuje akoby spať počas mnohých dní. Po viacerých týždňoch uvidíme klíčiť malú rastlinku. Po mesiacoch táto rastlina vyrastie a sa premení. Trpezlivosť znamená, že neexistujú skoky, ale krôčiky.

DVE DIMENZIE TRPEZLIVOSTI

Ako pozadie týchto dvoch dimenzií nám Sväté písmo dosvedčuje o tejto charakteristickej črte Boha: Pán znova stavia a dvíha z ruín (porov. Am 9, 11), uzdravuje z nevernosti (porov. Oz 14, 5), pretvára pokazenú hlinenú nádobu (porov. Jr 18), zhromažďuje rozptýlených (porov. Iz 43, 5), oživuje vyschnuté kosti (porov. Ez 37), predlžuje dohodu a odpúšťa dlhy (porov. Mt 13, 24-30; 18, 23-35). *"Ty však, Bože náš, si dobrý a si verný, si zhovievavý a všetko riadiš s milosrdenstvom."* (Múd 15, 1) V Lukášovom podobenstve vinohradník obhajuje figovník, ktorý dlhé roky neprinášal ovocie: *"Pane, nechaj ho ešte tento rok. Okopem ho a pohnojím. Možno nabudúce prinesie ovocie..."* (Lk 13, 8)

Prvý rozmer trpezlivosti je mať trpezlivosť so sebou samým. Skúmame svoj život a ľahko prichádzame k záveru, že sme stále na tom istom bode. Chceli sme pokročiť, ale nič také sa nestalo. Čo robiť? Pripomeňme si, že Boh je odborníkom na predĺženie lehôt. Edita Steinová rada hovorievala: *"Budte trpezlivý, veď i Boh je trpezlivý."* Trpezlivosť je nevyhnutným nástrojom v procese osobného budovania, anjelom svetla, ktorý ukazuje budúcu etapu v dlhom procese zvnútorňovania. *"...Okopem ho a pohnojím. Možno nabudúce..."* Aktívna trpezlivosť nás núti odmietat' znechutenie , stále začínať, naučiť sa správnej láske k sebe samému.

Trpezlivosť sa aplikuje aj na komunitný život. Každá osoba má iný rytmus, inú povahu, komunitné situácie môžu byť niekedy veľmi zložité a riešenie nenachádzame hneď, pretože stretnutie dvoch vôlí sa nedeje automaticky. Napokon komunitný život si vyžaduje trpezlivosť. Z tejto čnosti, o ktorej hovoríme tak často

v bežnom živote, pochádzajú ďalšie čnosti, veľmi odporúčané sv. Vincentom pre spoločný život: úcta, rešpekt, tolerancia a odpustenie.

TRPEZLIVOSŤ V SLUŽBE CHUDOBNÝM

Táto čnosť trpezlivosti tu musí tiež vládnuť. Keď sv. Vincent hovorí o chudobných, chce nám dať pochopiť, aká je potrebná: *"Sú tvojimi učiteľmi a pánmi. Sú to mimoriadne citliví a nároční páni..."* V súčasnosti je hociktorá služba alebo dielo poznačené rytmom osôb (niekedy beznádejne pomalým). Niekedy sú to osoby alebo inštitúcie, ktoré vykonávajú túto službu s inými motívmi, aké máme my.... Môže byť služba dobrá s netrzeplivosťou, agresívnosťou, prudkým a drsným spôsobom? Môžeme dosiahnuť niečo, keď žiadame príliš? Čo znamená evanjeliové odporúčanie: *"hasnúci knôť neuhasí"*? Je jasné, že trpezlivosť neznamená čakanie, keď niečo škodí chudobnému. Dcéry kresťanskej lásky sú tu, aby slúžili, zlepšili alebo odhaľovať nespravodlivé situácie. Trpezlivosť nám hovorí, že niekedy sú tieto dráhy dlhé. Možno Joachim Garcia Roca nám poskytne vysvetlenie tohto princípu, ktorý vyjadruje nasledovne: *"byť trpezlivými v procese a netrzeplivými čo sa týka cieľa"*. V tej istej línii Vaclav Havel nám hovorí o svojej skúsenosti a úvahe: *"Často som chcel urýchliť priebeh dejín podobne ako dieťa, ktoré sa pokúša poťahovať rastlinu, aby rýchlo narástla. Myslím si, že vedieť čakať sa musí naučiť podobne ako umenie tvorby. Treba siať semená s trpezlivosťou, zavlažovať zem a dať rastlinám čas, ktorý potrebujú na rast. Nemôžeme byť rozumnejší ako rastliny. Ale možno zavlažovať dejiny každý deň trpezlivo; nielen s pokorou, ale i láskou."*

Ale trpezlivosť ide ešte ďalej. Ten, kto je trpezlivý, vie sa dívať na realitu a situácie chudobných podobne ako Boh, ktorý hľadá na všetko. Podobne ako Ježiš hľadá na naše ľudstvo, podobne ako toľké kontemplatívne osoby hľadajú na zranenia sveta a pokúšajú sa konať s odvahou. Ak si pozrieme v slovníku na slovo trpezlivý, nájdeme tam, že trpezliví sú tí, ktorí sú schopní robiť náročné, zložité, dôsledné a pedantné veci. Bolo by potrebné pridať, že sú to tí, ktorí majú odvahu predstaviť si, čo sa môže stať s realitou, pretože už o nej meditovali. Jób predstavuje mimoriadne trpezlivého človeka a to nemá nič spoločné s tým, ktorí prijíma urážky a zlo, ktorými je zavalený a s nimi zmierený. Naopak, jeho trpezlivosť sa

podobá húževnatosti, odolnosti, vytrvalosti v utrpení a hľadanie pravdy.

NA OSOBNÉ ROZJÍMANIE A NA DEĽBU

- Meditatívne čítanie knihy Jób 1. a 2. kap., po verš 10, a/alebo Mt 18,12- 35
- Čo znamená pre mňa trpezlivosť?
- Ktoré oblasti môjho života by potrebovali väčšiu trpezlivosť?

P. Javier ALVAREZ, CM
Generálny direktor

S

Stretnutie vizitátoriek

Stretnutie vizitátoriek

Paríž, 8. – 28. mája 2006

Dňa 8. mája 2006 v prednáškovej sále Materského domu v Paríži, na ul. Bac č. 140 sa zišlo 77 vizitátoriek a 1 oblasť vedúca, ktoré boli pozvané generálnou predstavenou s. Evelyne Franc na medzinárodné stretnutie so zámerom prípravy Generálneho zhromaždenia na rok 2009.

Po duchovných cvičeniach od 8. – 16. mája 2006, ktoré viedol generálny direktor P. Javier Alvarez, s. Evelyne Franc predstavila ciele stretnutia. Generálna asistentka s. Margaret Barrett potom oboznámila s programom.

Jednotlivé časti programu sa týkali týchto podstatných bodov:

1. «Spoločnosť v súčasnosti».

Táto téma opísala pokusy o odpovede Spoločnosti na drámu choroby AIDS, nedávne prírodné katastrofy, na násilie, ktoré sa dotýka každodenného života mnohých našich súčasníkov, na chudobu, ktorej sa snažíme čeliť projektmi smerujúcimi k zmene nepriaznivých životných podmienok a napokon na intenzívnejšiu solidaritu medzi provinciami.

2. Úvaha o «Spiritualite dcéry kresťanskej lásky služobnice, svedkyne a prorokyne» priniesla výdatnú duchovnú potravu a vyzdvihla úlohy pre väčšiu koherenciu v našom živote.

3. Skupinová deľba a na dialógy pri plenárnom zasadnutí o «Poslaní vizitátorky» umožnili preskúmať 4 osobitné oblasti:

úlohu duchovnej animátorky, dynamiku tvorivej lásky, právnický kontext správy provincie a formáciu. Možno tiež menovať aj ponorenie sa do sveta archívov, ďalší znak našej príslušnosti.

4. Dva posledné pracovné dni umožnili «**Pohľad do budúcnosti**», bohatý na prísluby a úlohy, ktoré čakajú na Generálne zhromaždenie 2009.

Stretnutie sa ukončilo deľbou o novozriadených domoch, službe migrantom, možnostiach webovej stránky, schopnosti spojiť naše hlasy, duchovné, ľudské a materiálne zdroje pre chudobných... to sú všetko znaky, ktoré svedčia, že láska k Ježišovi Kristovi a chudobným je vitálna.

V tomto čísle uverejňujeme:

- syntézu o projekte «Dream», ktorú predstavil P. Robert P. Maloney, CM
- a o IPS (Medzinárodná projektová služba), ktorú predstavila s. Felicia Mazzola, dkl, vedúca IPS.

STRETNUTIE VIZITÁTORIEK

Stretnutie vizitátoriek
Paríž, 8. – 28. mája 2006

Projekt DREAM

Poznámky zachytené pri prednáške P. Maloney, CM

DREAM je skratka anglického názvu programu boja proti AIDS a podvýžive vo svete: « *Drug Resource Enhancement against AIDS and Malnutrition* », čo znamená: «Zlepšenie zdrojov a liekov v boji proti AIDS a podvýžive.»

Keď Ana Mária prišla po prvýkrát, aby sa zúčastnila na projekte DREAM, bola vychudnutá na kosť a kožu, vážila len 32 kg. Akonáhle zistila, že je nainfikovaná vírusom HIV, jej manžel ju opustil a susedia zavrhlí. Zápasila, aby sa mohla postarať o svojich šesť detí, lebo si uvedomila, že môže čoskoro zomrieť. Dnes sa má ona i jej deti dobre. Ana Mária dôrazne a nadšene obhajuje boj proti AIDS. Ešte viac ju motivuje vedomie, že by zomrela, keby neprijala liečbu.

Neblahá realita AIDS vo svete

Keď v súčasnosti nainfikovaná osoba má včasnú diagnostiku, primeranú starostlivosť a dodržiava liečbu, môže viesť relatívne normálny život. V USA a v Západnej Európe je to prípad väčšiny pacientov. Ale v najchudobnejších krajinách väčšina chorých zomiera, pretože len veľmi malý počet má kvalitnú liečbu. Vo svetovom meradle v r. 2005 na AIDS zomrelo 3 milióny ľudí a celkový počet osôb, ktoré žijú s vírusom, dosiahol najvyšší stupeň v dejinách – odhaduje sa na 40 miliónov osôb. V r. 2005 sa objavilo 5 miliónov nových prípadov; asi 700.000 z nich sú deti do 15 rokov. Počet úmrtí na AIDS v USA a v Západnej Európe sa výrazne znížil vďaka lekárskej liečbe, vo svete zostáva prvou príčinou úmrtia mládeže a dospelých vo veku 15 – 50 rokov.

Najviac je zasiahnutá Afrika východne od Sahary. 25,8 milióna osôb je infikovaná vírusom HIV imúnnych, alebo majú AIDS, čo je skoro o milión viac ako v r. 2003. Dve tretiny nainfikovaných osôb žije práve v subtropickej Afrike a nainfikované ženy predstavujú 77% v celom svete. Svetová zdravotnícka organizácia odhaduje, že 95% nositeľov vírusu nevedeli o tom, že nimi sú. Južná Afrika je krajinou, ktorá má najväčší počet osôb infikovaných vírusom HIV imúnnych, alebo postihnutých na AIDS, čo predstavuje 5 miliónov obetí.

Jedným z demografických dopadov choroby AIDS je jej účinok na priemerný vek. Do roku 2010 priemerný vek vo viacerých krajinách môže klesnúť pod 40 rokov života.

Vytvorenie projektu Dream

Od r. 2002 projekt Dream v Afrike používa liečbu použitú v rozvinutých krajinách a dosahuje veľký účinok.

Ekumenické spoločenstvo Sant'Egidio, ktorej mnohí členovia sú odborníci zdravotníckej a lekárskej starostlivosti, vytvorili projekt Dream a po prvýkrát ho použili v Mozambiku v marci 2002. Toto laické spoločenstvo bola založené katolíckymi študentmi v r. 1968 v Ríme a je kánonicky uznané Katolíckou cirkvou. Osobitne sa zaviazali pomáhať Mozambiku. Vzťahy s touto krajinou začali v 80-tych rokoch, kedy komunita Sant'Egidio poslala humanitárnu pomoc do Mozambiku počas dlhotrvajúcej a ničivej občianskej vojny. Pomoc dosiahla svoj vrcholný bod vo chvíli, kedy sa Sant'Egidio zapísalo do dejín vyjednávaním mieru v Mozambiku dňa 4. októbra 1992 v Ríme, po 27 mesiacoch vyjednávaní. Vtedy vznikol aj projekt Dream.

Dream poskytuje liečbu pre nainfikované deti a dospelých. Cieľom projektu je predovšetkým vyhnúť sa prenášaniam vírusu ťarchavých žien na ich novorodencov a zachovať čo možno najdlhšie zdravie matky. Použitá metóda spočíva vo veľmi aktívnej antivírusovej liečbe, niekedy nazývanej „trojitá terapia“ vďaka podávaniu kombinácii troch účinných liekov. U detí narodených z nainfikovaných matiek je 96%-tný úspech. V priebehu liečby sú výsledky každý deň starostlivo obojstranne kontrolované pomocou počítačov v Mozambiku a v Ríme, aby Dream okrem liečenia mohol pokračovať vo výskumoch pre zlepšenie liečenia.

Najdôležitejšie je presné určenie diagnostiky. Preto je nevyhnutné biologické laboratórium pre analýzu situáciu pacientov, kontrolu ich liečby a neutralizáciu prípadných toxických účinkov.

Dream sa usiluje o zvýšené percento súhlasu medzi účastníkmi. Používa na to prostriedky, ako návštevy v príbytkoch, denné nemocnice, zdravotnícke strediská pre matku s dieťaťom, program denných ošetrovateľských služieb pre zaistenie pravidelného podávania liekov.

Hlad a podvýživa oslabujú imunitnú obranu. Dream kontroluje aj vyživovací stav pacientov, venuje čas zdravotníckej výchove, oboznamuje o vyváženej potrave. Za pomoci svetového potravinového programu a ďalších neziskových organizácií rozdáva potravu matkám a im rodinám.

Dream partnersky spolupracuje s hostiteľskou krajinou, aj keď financovanie neprechádza miestnou vládou. Vytvára domorodý

zdravotnícky personál, formuje ho, aby mohol pokračovať v zaisťovaní vedenia programu. V každej krajine je podpísaná dohoda s ministrom zdravotníctva, aby bola zaručená kooperácia vlády pre tento projekt.

Partnerské strany

9. júna 2005 spoločenstvo Sant'Egidio a dcéry kresťanskej lásky uzavreli dohodu o spolupráci. Výhody tejto spolupráce medzi Spoločnosťou a spoločenstvom Sant'Egidio sú značné. Toto spoločenstvo zabezpečuje protokol projektu Dream-u pre liečbu AIDS, formáciu a vyhodnotenie používania tohto protokolu. Dcéry kresťanskej lásky zabezpečujú personál, ich skúsenosti v zdravotnej oblasti, ich vzťahy s miestnym domorodým obyvateľstvom, istotu, že finančné zdroje programu dosiahnu priamo najchudobnejších z chudobných. Účasť oboch strán ponúka záruku minimálnej ceny za maximálnu kvalitu, pretože liečba je zdarma.

Generálna predstavená, s. Evelyne Franc menovala dve sestry ako svoje zástupkyne pri stretnutiach, úvahe, zhodnocovaní. V Mozambiku dcéry kresťanskej lásky spolupracujú už viacero rokov so spoločenstvom Sant'Egidio. 1. mája 2006 Dream začal v Nigérii. V blízkej budúcnosti uvažujeme otvoriť ďalšie centrá v Afrike, jedným z nich v Kongu, v Mbandake. Chceli by sme tento projekt zaviesť aj v Ázii. P. Maloney, CM, začal spoluprácu so spoločenstvom Sant'Egidio, Spoločnosťou DKL a s viacerými skupinami. A tak Milosrdné sestry sv. Vincenta de Paul z Untermarchtal-u začali spolupracovať s nami v Tanzánii.

V týchto posledných mesiacoch DKL a Sant'Egidio začali tiež partnerstvo s „Catholic Relief Services“, ktorý vďaka financovaniu zo strany vlády USA, zabezpečuje antivírusovú terapiu pre deväť krajín.

Formácia

Ekumenické spoločenstvo Sant'Egidio už zaistilo formačné kurzy pre asi 1000 osôb z 20-tich krajín: pre lekárov, zdravotné sestry, laborantov, sociálnych asistentov, počítačových operátorov, návštevníkov chorých v ich príbytkoch... Školiaci tím predstavuje najnovšie výsledky vo výskumoch a objavovaní ďalších účinných liekov proti AIDS, zámery projektu Dream a pod.

Dopad choroby AIDS

Najtragickejšie účinky AIDS sú nielen vo vysokom počte infikovaných žien, ale tiež sirôt, ktoré sú nútené prestať chodiť do školy, aby sa starali o svojich mladších súrodencov, a tým strata ľudských kompetentných ľudských zdrojov pre budúce generácie.

Financovanie projektu Dream

Financovanie nákladov na rozbehnutie a činnosť projektu Dream predstavuje veľkú výzvu. Aj keď spoločenstvo Sant'Egidio, dcéry kresťanskej lásky, početní dobrovoľníci z Catholic Relief Services pracujú dobrovoľne, náklady na rozbehnutie projektu vystupujú na cca milión dolárov: potreba zaučiť personál, vybudovať laboratórium, zakúpiť zariadenia, lieky, informatiku... Od zahájenia programu výdavky na činnosť sa znižujú. Ale laboratórna práca, kurzy pre personál, strava, nákup liekov zostávajú nevyhnutné výdavky. Našťastie projekt Dream získava lieky za nižšie ceny. Liečba jedného pacienta stojí 300 dolárov, čo je suma blízka ročnému príjmu mnohých Afričanov.

Inštitút Seton, založený v r. 1985, má svoje sídlo v Daly City a má úzke vzťahy s dcérami kresťanskej lásky a pomáha im v hľadaní fondov. Hľadá finančnú podporu pre projekt Dream u verejných a súkromných zdrojov. Medzinárodná projektová služba (IPS) dcér kresťanskej lásky vypracúva tiež mnoho žiadostí o fondy. Dream už získal finančnú pomoc od Svetovej banky a od dvoch talianskych bánk. Keďže terapia imunodeficientných pacientov trvá celý život, hľadanie verejných a súkromných zdrojov je permanentné.

Väčšina európskych vlád dáva svoje peniaze do Svetového fondu, ktorý zabezpečuje medzinárodné zdravotnícke financovanie. Ale Svetový fond riadi priamo svoje zdroje smerom k vládam, ktoré ich najviac potrebujú. Z toho vyplýva, že dobrovoľné organizácie a náboženské združenia, akým sú i naše, musia žiadať od samotných afrických vlád poskytnutie finančnej pomoci. Žiaľ, je mnoho korupcie.

Iné formy štátnej pomoci, ako napríklad zbierky od Catholic Relief Service, sú možné len v niektorých krajinách, často vybrané

z politických dôvodov. Preto s našimi žiadosťami o fondy sa musíme stále obracať na nadácie a súkromné skupiny.

Z á v e r

Joãozinho sa stal symbol projektu Dream. Tisíce dieťa, narodené z infikovanej matky, po liečbe má teraz šancu viesť zdravý život. Okrem toho jeho matka je živá a zdravá. Jej liečba môže byť znížená, pretože imúnny systém sa stal skoro normálny. Úspech Strediska Dream v Matole v Mozambiku je teraz uznaný. Aj manželia týchto žien sem prichádzajú na zdravotnícke prehliadky. Preto je veľmi pravdepodobné, že Joãozinho nestratí ani matku, ani otca a nebude musieť patriť medzi rady miliónov sirôt v podsaharskej Afrike.

P. Robert MALONEY, CM
s. Catherine MULLIGAN,
dcéra kresťanskej lásky

STRETNUTIE VIZITÁTORIEK

Stretnutie vizitátoriek
Paríž, 8. – 28. mája 2006

IPS **(Medzinárodná projektová služba)**

Poznámky zachytené počas prednášky s. Mazzola, vedúcej IPS

Oheň lásky ukrižovaného Ježiša Krista, ktorá oživovala naše prvé sestry, je stále horiaca a zapaluje srdcia dcér kresťanskej lásky, pobáda ich bežať do služby pri všetkých ľudských biedach.

IPS (Medzinárodná projektová služba) sa zrodila v r. 2004. po krátkom predstavení jej rozvoja a cieľa vám vysvetlím jej spôsob činnosti a čo sa vykonalo až doteraz, typy financovaných projektov minulého roku, spôsob predkladania žiadostí a napokon to, čo sa môže týkať každej provincie.

I. Pôvod a cieľ

Približne 4 roky medzinárodná finančná komisia študuje projekty zasielané z provincií, kde každá z nich predstavuje svoje finančné potreby. Maximálna povolená výška pre každú provinciu bola 25.000 dolárov. Táto suma zodpovedala novej sume pre projekty. Každý rok sa však počet projektov zvyšoval. Sestra Evelyne, v tom čase generálna ekonómka, spolu s komisiou navrhla vytvoriť jednu službu dcér kresťanskej lásky, ktorá by mala na starosti hľadať fondy mimo Spoločnosti, aby sme mohli odpovedať na rastúce potreby provincií. V máji 2004, kedy sa s. Evelyne stala generálnou predstavou, prijala rozhodnutie spolu s jej radou vytvoriť „Medzinárodnú projektovú službu“ (IPS) a menovala ma za vedúcu tejto služby.

IPS má za cieľ:

- získavať externé zdroje na podporu diel provincií znevýhodnených krajín,
- prijímať všetky dary bez rozdielu sumy.

Ide teda o pokračovanie vinčentskej tradície, ktorá spočíva v oboznamovaní bohatších osôb, pozorných pomáhať chudobným v ich potrebách. Toto sa koná na základe písomných žiadostí o financovanie zaslané nadáciám alebo listami adresovanými rôznym spoločnostiam, organizáciám alebo osobám, ktoré chcú venovať dar na osobitný projekt alebo na projekt pre službu chudobným. IPS prijíma nielen finančné dary, ale aj lieky, zariadenia a dokonca i dobrovoľníkov. Takto už boli vyslaní viacerí dobrovoľníci na prácu v teréne.

II. ČINNOSŤ IPS

Pred zavedením IPS boli spresnené kritéria činnosti. Po ich schválení generálnou predstavenou s jej radou provincie ich majú rešpektovať. Nachádzajú sa v „Opise programu“ s „Návrhom formuláru žiadostí“. Tu uvádzame niektoré z kritérií:

1. - IPS nežiada fondy od provincií, pretože prebytok je posielaný generálnej kúrii buď na potreby kúrie alebo na medziprovinciálnu výpomoc (podľa K. 90 a Š. 72). Avšak sa môže niekedy stať, že niektorý rok disponuje vysokým prebytkom a časť z neho určí na IPS.

2. – IPS pomáha provinciám, ktoré sú v najchudobnejších oblastiach sveta, tým, ktoré nemôžu finančne pokryť svoje potreby a diela. Ide o provincie, ktoré zvyčajne prijímajú pomoc od generálnej kúrie. Hoci chudobní sú vo všetkých krajinách, rozvinutejšie krajiny majú viac možností nájsť finančné prostriedky (tieto aktuálne kritéria sa tiež môžu v budúcnosti zmeniť podľa rozvoja IPS).

3. – IPS je fakultatívna služba: provincie ju môžu a nemusia použiť, zostávajú slobodné v hľadaní fondov vlastnými prostriedkami. IPS vytvára spojenie medzi provinciami a nadáciami. V určitých situáciách IPS môže vytvárať spojenie medzi provinciami, ktoré hľadajú fondy z nadácií nezávisle od IPS. A tak provincie: Slovensko, Stredná Afrika a Blízky Východ poslali projekty priamo

americkým nadáciám a získali fondy. Avšak v USA väčšina nadácií odmieta zaslať peniaze priamo niektorej krajine. Preto IPS vytvára spojenie: IPS prijme peniaze od nadácií, odovzdá ich generálnej ekonómke, s. Rite Ferri, ktorá ich zasiela dotyčnej provincii.

4. – Keď cena projektu presahuje hranicu výdavkov povolených pre provinciu, dotyčná provincia musí požiadať o dovoľenie generálnu predstavenú s jej radou predtým, ako zašle projekt na IPS. Je to nový pokyn, ktorý vstúpil do platnosti v októbri 2005 (v súlade s K. 91c).

5. – Keď sestry individuálne, alebo miestne komunity, alebo diela detailne vypracujú žiadosti o projekty, ktoré predložia provinciálnej rade, tieto žiadosti schválené vizitátorkou s jej radou sú náležite doplnené vizitátorkou a tá ich zasiela na IPS.

6. – IPS nemôže zabezpečiť peniaze pre urgentnú pomoc, ako napr. prírodná katastrofa tsunami, pretože je nutný určitý čas na požiadanie a nájdenie fondov. Niekedy si toto vyžaduje aj rok.

7. – Je potrebné, aby existovali veľké predpoklady k dosiahnutiu potrebných fondov na tejto projekt. Druh projektu a jeho celková cena sú dva veľmi vplyvné faktory predpokladu.

8. – Projekty IPS sa týkajú potrieb provincie dcér kresťanskej lásky a/alebo osôb, ktorým slúžia. IPS nefinancuje patronátne stretnutia diecézy, alebo stavbu farského kostola, alebo budov, ktoré nepatria dcéram kresťanskej lásky.

9. – Súčasné pokyny požadujú, aby boli projekty vypracované písomne, najlepšie po anglicky. Ale teraz sú niektoré sestry ochotné preložiť ich z francúzštiny, španielčiny a portugalčiny do angličtiny, preto je možné predložiť projekty v týchto troch jazykoch.

10. – Posledná etapa postupu sa týka účtovníctva v troch rovinách:

a) účtovanie provincie vzhľadom k IPS

Keď je projekt ukončený, provincia posiela «*vyhodnocovaciú finančnú správu*» na IPS, opíše spôsob, akým boli peniaze použité, spôsob, ktorým sa pomohlo osobám a pod.

b) účtovanie IPS vzhľadom k financujúcej organizácii alebo osobe.

Vďaka údajom vo «*vyhodnocovacej finančnej správe*» zaslanej provinciou IPS posielala financujúcej organizácii alebo osobe písomnú správu o výsledkoch projektu.

c) Dvakrát za rok zaktualizovanie situácie IPS spolu s generálnou predstavenou, generálnou ekonómkou DKL formou správy o:

- všetkých projektoch zaslaných provinciami,
- financovaných projektoch,
- rozpracovaných projektoch,
- poskytnutých fondoch,
- ďalších aspektoch IPS

Prednedávnom som sa stretla so sestrou, ktorá je vedúcou fondu Conrad N. Hilton. Pýtala sa ma, či sa DKL špeciálne formujú pre správu projektov, pretože mohla konštatovať, že DKL spravujú dobre tieto projekty.

III. – SÚČASNÁ SITUÁCIA

IPS vzniklo v máji 2004 a už v septembri prijalo prvý projekt.

Od septembra 2004 do konca apríla 2006 sme prijali 130 projektov z 35 provincií. Z príspevkov nadácií, súkromných darov s osobitným určením alebo bez neho bolo úspešne financovaných 75 projektov v celkovej sume 1.478.832,94 dolárov. Ďalšie, ešte nefinancované projekty boli zaslané rôznym nadáciám a organizáciám a čakáme odpoveď. Pre ostatné projekty pokračujeme v hľadaní fondov.

Udelené zdroje môžu byť združené do troch skupín: 58% pochádzajú z nadácií a organizácií, 18% od individuálnych darcov, 24% z medziprovinciálnej výpomoci. Pred rokom generálna rada dala k dispozícii IPS časť medziprovinciálnej výpomoci na podporu malých projektov v prípade potreby, aby tak povzbudila jednu nadáciu v spoľuinvestovaní.

Do februára 2006 bola kancelária IPS umiestnená v provinciálnom dome v Evansville /USA/ a v práci mi pomáhal laický personál provinciálneho sekretariátu. Teraz so mnou pracujú s. Francine Brown a laická sekretárka na plný čas. Naša kancelária

bola premiestnená do oblasti mesta Detroit v štáte Michigan. Keďže je v pláne hľadať fondy pre projekt Dream, uvažujeme zamestnať osobu zodpovednú za vypracovanie žiadostí o subvencie na tieto projekty.

IV. – FINANCOVANÉ PROJEKTY

Najčastejšie a najľahšie sú financované tie projekty, ktoré sa dotknú srdc členov nadácií, organizácií a darcov. Tieto projekty možno rozdeliť do dvoch kategórií: odpoveď na najsúrnejšie potreby a umožniť, aby sa ľudia stali samostatnými.

1. – Projekty na subvencie základných ľudských potrieb

- potrava pre deti, ktoré trpia podvýživou, zvlášť v Afrike a v Južnej Amerike,
- ošatenie pre deti navštevujúce školu,
- materiál (matrace, plachty, uteráky, látka na šitie...)
- sanitky pre odvoz chorých do zdravotníckych stredísk...
- príbytky pre rodiny jednej dediny bez pitnej vody a odtokov odpadovej vody. (IPS už umožnil stavbu 10-tich príbytkov, ďalších desať sa začne v najbližšej dobe budovať ako i vyhlbenie studne.

2. – Projekty umožňujúce osobám stať sa samostatnými

- Projekty týkajúce sa starostlivosti o ženu, umožňujúce zarábať si na vlastné živobytie a jej detí.
- Projekty týkajúce sa výchovy detí.
- dar záhradníckych nástrojov pre obrábanie pôdy... ďalej stolárskych a murárskych ako i iných...
- zakúpenie sliepok, oviec, kráv, krmiva pre dobytok a pletiva. (Tieto osoby, ktoré dostanú prvé domáce zvieratá na chov, sa delia so svojimi susedmi o prvé prírastky.)

Organizácie a nadácie odpovedajú lepšie, keď je menovaný ďalší finančník, hoci prispieva len čiastočne (miestna komunita, provincia alebo iné organizácie).

Projekty týkajúce sa stavieb alebo rekonštrukčných prác budov sú ťažšie na financovanie. Potrebujeme nájsť nový časový priestor a viaceré nadácie, aby sme mohli získať subvencie na tento typ projektov. (Keď ide o stavbu budovy komunity, je dobré môcť povedať, že provincia a Spoločnosť finančne prispievajú na tento projekt.)

V. – AKO PREDSTAVIŤ ŽIADOSŤ O PROJEKT IPS?

1. Na vypracovanie žiadosti o projekt je v prvom rade potrebné:

a) *Odpovedať na otázky formuláru:*

- podmienky krajiny a oblasti, kde sa projekt nachádza,
 - štatistické údaje o osobách, ktoré budú mať prospech z projektu,
 - dejiny pôsobenia dcér kresťanskej lásky,
 - dobrý predbežný rozpočet.
- (Kompletné, detailné a presné informácie sú vzácnou pomocou pre uľahčenie procesu žiadosti.)

b) *Poslať kvalitné fotografie*, ktoré dokazujú potrebu a ak je možné s jednou alebo dvomi DKL.

2. – *Poslať mailom* formulár žiadosti a aj fotografie (ak nie je možné, poslať bežnou poštou).

Medzi provinciou a IPS je potrebné udržiavať kontakt elektronickou poštou a vždy zaslať potvrdenie o prijatí mailov a príloh.

Každá organizácia má svoje vlastné pokyny, vlastné formuláre žiadostí, ktoré požadujú rôzne informácie.

Normálne posielam najskôr opis projektu organizácii:

- predstaviť projekt organizácii a požiadať o predloženie žiadosti.
- Po kladnej odpovedi a prijatí formuláru organizácie, vyplniť tlačivá a zaslať späť dotyčnej organizácii.
- Čakať na rozhodnutie správcov organizácie alebo nadácie, ktorá sa musí zísť a preštudovať žiadosť.
- Ak súhlasia, je potrebné ešte počkať, aby sme získali peniaze.

Niekedy organizácia požaduje doplňujúce informácie, preto sa musím znovu obracať na provinciu. Proces je teda zdĺhavý a vyžaduje si veľa trpezlivosti. (Žiadna nadácia nedáva peniaze na už ukončené projekty, t. j. nikdy nevypláca peniaze na už predtým realizované projekty, ktoré provincia previedla.)

VI. – AKO POMÔČŤ IPS?

Každá z nás sme zachytili volanie stať sa dcérou kresťanskej lásky, služobnicou chudobných. Všetky spoločne sme v Spoločnosti bez rozdielu miesta alebo druhu službu, celá Spoločnosť slúži

chudobným. IPS je určený pre všetky dcéry kresťanskej lásky, pre tie, ktoré žijú v krajinách s obmedzenými finančnými zdrojmi ako i v krajinách s väčšími finančnými zdrojmi. Sv. Vincent hovorieval svojim dcéram: *«Musíme pomáhať chudobným všetkými spôsobmi. Robme tak sami, ale povzbudzujeme k tomu aj druhých... keď tak budeme konať, budeme hlásať evanjelium slovami a skutkami.»*

IPS potrebuje každú sestru, aby zachytila čo najväčší počet organizácií. Ak poznáte nejakú dobrú organizáciu, nadáciu alebo niekoho osobne, kto v nich pracuje, neváhajte a oznámte nám to, alebo samé vytvorte prvý kontakt s nimi. Niekedy organizácie hľadajú aktívne miesto, kde vložiť peniaze. Nedávno sa so mnou skontaktovala jedna organizácia s otázkou, či im môžem označiť miesto a spôsob, ako pomôcť dcéram kresťanskej lásky v Brazílii alebo inde vo svete. IPS potrebuje vašu pomoc, aby zachytila spoločnosti, spolky, podniky alebo osoby ochotné prispieť darmi. Osoby, ktoré poznáte a ktoré majú prostriedky, by možno boli poctené, že môžu prispieť na diela dcér kresťanskej lásky. Neváhajte sa s nimi zblížiť, šírte informáciu o IPS, rozdáajte letáčky, usmerňujte potenciálnych darcov k IPS alebo na jej internetovú stránku. Cieľom IPS je získať externé finančné prostriedky, podobne ako robil sv. Vincent u šľachticov. Neváhajte kráčať v šľapajach sv. Vincenta.

Všetky príspevky, aj malé, sú užitočné. IPS prijalo finančnú čiastku 135 dolárov od jednej triedy základnej školy, ktorý vykonali zbierku na zakúpenie tehál pre stavbu školy v Mozambiku. Jeden mládežnícky spevácky zbor v Chicagu usporiadal koncert s výťažkom 1000 dolárov, ktoré zaslali v prospech IPS. Jedna škola zozbierala 1.500 dolárov ako príspevkov na jeden projekt. Tieto udalosti nevyniesli značnú sumu, ale spolu s ďalšími príspevkami mohli spôsobiť zmenu v živote niekoho. A navyše sú to prostriedky k vzbudeniu svedomia pre potreby blížnych a šírenie našej charizme v službe chudobným.

Na záver by som povedala: keďže IPS ešte neexistoval na začiatku roku 2004, toto nám dáva nádej, že ešte nie je taký, aký ho chce mať Boh, keď ho dovedie tam, kam ho chce mať.

s. Felicia MAZZOLA, DKL,
vedúca IPS

N.B. Existuje internetová stránka IPS: www.daughtersips.org. Je zhotovená po anglicky, čoskoro bude preložená do francúzštiny a španielčiny. Nájdete tu všeobecné informácie, financované projekty a ďalšie, ktoré potrebujú financovať, zrevidovaný formulár žiadosti o IPS, opis projektu a vyhodnocovacej správy financovania.

S

Súčasné výzvy

Ú v o d

Ak príchod a existencia migrantov tvorí citlivý predmet u väčšiny verejnosti, táto nová kapitola nazvaná «**Migranti, dar pre Cirkev a spoločnosť**» chce výslovne zdôrazniť nie tému: *migrácia*, ale osoby: *migranti*. Ak je jednou z výziev vedieť, ako prijať ľudí, ktorí prichádzajú, ako ich sprevádzať a starať sa o nich, potom ďalšou úlohou je spoznať dar, ktorý môžu migranti predstavovať pre cieľovú krajinu.

Dve osoby pôsobiace priamo medzi nimi – jeden z nich je permanentný pracovník duchovnej správy afrických spoločností a druhý člen JRS (Jesuit Refugee Service)¹, sa podelili o svoju životnú skúsenosť. Priťahujú našu pozornosť na pozitívny dopad svetovej migrácie pre prijímacie krajiny.

Napokon dcéry kresťanskej lásky prinášajú svoje svedectvá z rôznych služieb v prospech migrantov.

Predtým, ako spoznáme tieto predstavenia týkajúce sa priaznivých možností migrácie, otvorme svoje srdce, ako nás k tomu pozýva Jakub²: «*Ako veriaci môžeme žiť pravdivo len vtedy, ak sa necháme vnútorne premeniť otázkami, ktoré prichádzajú odinakiaľ. Musíme si pamätať, že naši predkovia vo viere boli migranti a aj púť smerom k tomu, čo ešte nepoznáme, tvorí súčasť našej identity.*»

¹ Medzinárodná nevládna organizácia zastúpená vo viac ako 50 krajinách na všetkých kontinentoch. JRS založil P. Pedro Arrupe, generálny predstavený SJ 14. novembra 1980.

² Záver článku od Jakuba Vermeyleylen, kňaza z diecézy Malines-Bruxelles (B) a profesor na Katolíckej univerzite v Lille : «Všetci sme migranti. Niekoľko úvah o biblickom svedectve.», vyšlo v «Les Cahiers de Paraboles» /Periodikum o podobenstvách/, január 2004 o : Migrácie, šanca a úlohy.

«Migranti – dar pre Cirkev a spoločnosť»

pohľadom jedného migranta

Voľne zachytené poznámky z prednášky pána Katuvadioko

Ú v o d

Ako stály pracovník duchovnej správy afrických spoločností som považoval za šancu môcť sa vyjadriť na tému: **«Migranti – dar pre Cirkev a spoločnosť»**. Pokúsím sa teda spolu s vami uvažovať o týchto dvoch slovách: „dar“ a „migrant“ v perspektívach spoločnosti, Cirkvi a pastorácie.

Predtým, než sa pustíme ďalej, je dobré zopakovať si, že človek je v prvom rade spoločenský tvor. Táto potreba byť „s“, komunikovať, milovať, byť milovaný a uznávaný vo svojej dôstojnosti je charakteristikou každej ľudskej bytosti. Človek nebol stvorený na to, aby bol sám, človek je spoločenský tvor.

Solidarita je prvok, ktorý spája ľudské bytosti a vytvárajú sieť vzťahov. V súčasnosti s globalizáciou táto sieť vzťahov sa stáva planetárna. Rozvoj komunikačných prostriedkov vedie k medzinárodnému uvedomeniu a novými výrazmi vytvára potrebu dialógu a vzájomnej pomoci. Navyše pre nás, ako kresťanov, solidarita nie je len prirodzená vec; je založená na láske Krista k všetkým ľuďom a na Duchu Svätom, ktorý je duch jednoty. Vo svetle tohto tajomstva lásky chápeme, čo je dar.

I. – POTREBA DEFINOVAŤ DVE SLOVÁ: «DAR» A «MIGRANT»

1. «Dar»

Pre svet

Definícia v slovníku „Larousse“ uvádza, že dar je *«úkon, pri ktorom dávame niečo, čo vlastnime»*, čo je dané, je dobrodenie,

priazeň. V právnickej rovine dar je tiež: *«úkon, ktorým osoba neodvolateľne a bez protihodnotu odovzdáva nejaký majetok inej osobe, ktorá ho prijíma»*.

V našich rozhovoroch často používame toto slovo. Skoro každý deň prijímame výzvy, aby sme darovali na humanitárne misie, ako napr. v boji proti AIDS, na podporu sirôt, pri prírodných katastrofách. Keď dávame, máme vedomie, že sme urobili nejakú dobrú činnosť, že sme darovali život. Dar má existenčný význam: prispieva k oživeniu.

Pre kresťana

V kresťanskej dynamike je dar najskôr milosť. Boh je prvý darca. Odovzdáva ľuďom svoju lásku, dáva ju nezištne. Prvý postoj kresťana je teda uznať priazeň, ktorou bol omilostený a vďačne ju prijať.

Vtelením Boh plne zjavil dar, ktorý preukázal ľuďom: *«Boh tak miloval svet, že dal svojho jediného Syna...»*. (Jn 3, 16). Keď sa Ježiš rozprával so Samaritánkou, povedal jej: *«Keby si poznala Boží dar...»* (Jn 4, 10). Hovorí sa tiež o daroch Ducha Svätého, dispozície, ktoré Boh vnuká ľuďom, aby im komunikoval dynamizmus svojho božského života (*múdrost', rozum, rada, vedomosť, sila, nábožnosť, bázeň Božia*). Už prorok Izaiáš (11, 2-3; 42, 1-4) oznámil príchod Božieho Služobníka, na ktorom Boh plne spočívne svojimi darmi. Prvé kresťanské komunity rozpoznali tohto Služobníka v Ježišovi, nositeľovi a darcovi Božieho dynamizmu. Na Turíce Cirkev spoznala ďalšie prejavy Ducha vzkrieseného Krista.

2. «Migrant»

Pre svet

V slovníku je uvedené, že migrant je *«niekto, kto vykonáva migráciu»*. Migrácia je *«sťahovanie obyvateľstva z jednej krajiny do druhej, aby sa v nej usadili»* kvôli ekonomickým alebo politickým dôvodom. Migrant je často nútený odísť zo svojej krajiny, aby si zachránil svoj život.

Títo sťahujúci sa muži, ženy a deti, osamotení alebo s rodinou, sú medzi nami. Počujeme o nich hovoriť skoro každý deň. Migranti nie sú zvláštnosťou rozvinutých krajín /Európy alebo Ameriky/. Je ich tiež veľa v rozvojových krajinách. V priebehu

posledných 30 rokov sa mimoriadne zvýšila mobilita vo svete: 77 miliónov migrantov v r. 1965, 111 miliónov v 1990, 140 miliónov v 1997, 150 miliónov v súčasnosti.¹ Aj keď sa utiekajú najviac k západným krajinám, viac ako 60% migrantov neopúšťa južnú pologuľu. $\frac{3}{4}$ sa usadzuje v ďalších krajinách „tretieho“ sveta. V Európe z 380 miliónov obyvateľov je 20 miliónov cudzincov, z ktorých 5 miliónov v Európskej únii. Je isté, že fenomén migrácie je spojený s globalizáciou. Kedysi ľudia migrovali len do určitých krajín, v spojení s kolonizáciou v minulosti. V súčasnosti sa migrácia rozvíja s mobilitou ako životným štýlom a svetovými strategickými dopadmi: nárast ekonomických, sociálnych, politických a ďalších rozdielov a pod. Nanešťastie s uzatvorením hraníc cesta mnohých migrantov pokračuje tajne... 2,8 % svetového obyvateľstva emigruje, státisíce ľudí žije v nestálej situácii.

Migrácia zmení profily: *feminizácia, mestské stredné vrstvy, osamelí nepľnoletí, kompetencie*, atď. Každá migrácia je zložitý proces. Najčastejšie odchody sú spojené s životnými podmienkami zníženými na prežitie, často sa k tomu pripája ekonomická a politická situácia. Určité situácie sú dramatickejšie: státisíce osôb sú donútené migrovať z vlastnej krajiny (Bosniaci vyhánaní Srbmi, Srbi utekajúci z Kosova, v 90-tych rokoch útek Kazajovia utekajúci z Katanga do Konžskej demokratickej republiky, Sudánci utekajúci z Chartúmu atď.)

Pre veriaceho

Úlohu prijať cudzinca nachádza veriaci vo Svätom písme. Kniha Levitikus považuje rovnako cudzinca a chudobného, vdovu a sirotu: «*Ak sa bude v tvojej krajine zdržovať cudzinec, neutláčaj ho! Cudzinec, ktorý sa bude u vás zdržovať, nech je medzi vami ako domorodec. Milujte ho ako seba, veď aj vy ste boli cudzincami v egyptskej krajine. Ja som Pán, váš Boh!*» (Lv 19, 33). Žid ako spomienku na svoj exil musí hľadiť na cudzinca ako na brata. Tento podstatný rešpekt k cudzincovi je tiež založený na pripomienke podmienok sabatického roku: «*Zem patrí mne a vy ste pre mňa len cudzinci a hostia...*». Zem nám bola daná len do dedičstva (porov. Gn 23, 4).

¹ «*Quand l'étranger frappe à nos portes* » (Keď cudzinec klope na naše dvere), *Documents Episcopat* – Biskupské dokumenty, č. 7/8, 2004, súbor A2

V Novom zákone Peter hovorí kresťanom ako k cudzincom: «*prosím vás ako cudzincov a pútnikov* (paroikoi = farníci) » (1 Pt 2, 11)... pretože ich pravá vlasť je v nebesiach (porov. Ef 2, 19). Preto sa P. Yvon Quéméneur /kvéménör/ pýta: «*Ako by mohol kresťan, ktorý je sám na tejto zemi cudzincom, nerešpektovať, nemilovať emigranta, svojho brata?... A keďže sa radi vpisujeme do nasledovania prvého, Starého zákona, nemôžeme vzťahovať na seba argument v knihe Levitikus: « Cudzinec, ktorý sa bude u vás zdržovať, nech je medzi vami ako domorodec. Milujte ho ako seba, veď aj vy ste boli cudzincami v egyptskej krajine. Ja som Pán, váš Boh!»* (Lv 19, 33)?

II. – MIGRANT, DAR PRE CIRKEV A SPOLOČNOSŤ

Jubilejný rok 2000 umožnil vyzdvihnúť *biedu a chudobu, rôzne formy moderného otroctva, zadlženie chudobných krajín, všetkých „bez“...* a vyzvala našich súčasníkov k väčšej solidarite.

Pochádzam z Konga, z krajiny, ktorá má všetky možnosti byť bohatá, ktorej kresťanská viera je hlboká. Preto som sa cítil oslovený výzvou Jána Pavla II. Tri prípravné roky na Jubileum 2000 mi pomohlo hlbšie sa spojiť s Kristom a mojimi bratmi a sestrami. Lepšie som pochopil, že život je dar, ktorý máme prijať a úloha, ktorú máme splniť: byť pozornejším voči všetkým ľuďom, ktorí sú v núdzi a bez domova. Viac som si uvedomil prítomnosť všetkých „bez“ a dôležitosť reagovať a viac sa zaangažovať za bratstvo.

„Dar“ pre spoločnosť

Populačné presuny vo svetovom meradle majú dôsledky na zloženie národov. V súčasnosti je každá krajina starostlivejšia pri ovládaní svojho územia. Migrácia je niekedy považovaná za faktor destabilizácie, migranti za osoby, ktorí preberajú prácu alebo využívajú sociálne možnosti a pod. Vlády sa usilujú na jednej strane zachovať súdržnosť ich krajiny a na druhej vidia nutnosť prijímať migrantov.

V krajinách, kde klesá pôrodnosť, môže byť migrácia považovaná za šancu k obnove obyvateľstva. Migranti sa môžu tiež stať symbolickými postavami predstavujúcimi „právo na život“ tam, kde je možnosť, aby sa rozvinul. Migranti sú niekedy osobami, ktoré ponúkajú vyhľadávané kompetencie na svetovom trhu.

«Dar» pre Cirkev

Uvedomujeme si, že francúzska spoločnosť sa stala multikultúrnou a multináboženskou. Je tu obrovská zmena spôsobu myslenia pre všetkých, vyžaduje si to naučiť sa prijímať rozdiely a odlišnosti. Túto novú realitu možno cítiť aj v Cirkvi, ktorej poslaním je žiť bratstvo v mene Ježiša Krista.

Latinské slovo «ecclesia» t.j. cirkev, znamená «zhromaždenie». Zhromažďovať sa znamená žiť spoločenstvo pri rešpektovaní odlišností. Teda vytvárať Cirkev znamená prijať každú osobu, každú skupinu ako súčasť Cirkvi, schopnú dávať a prijímať. Ak myslíme na Cirkev ako na spoločenstvo, môže sa nám stať, že budeme považovať prichádzajúceho ako hosťa, ale nie ako plnohodnotného člena Cirkvi. Avšak všetci spoločne vytvárame Cirkev, cirkev prijímaných a prijímajúcich. Aby migrant bol darom pre Cirkev, musí byť uznaný za plného člena Cirkvi a vzájomného tvorcu misie. Migrant čaká od Cirkvi oporu, sprevádzanie, aby mohol konať spolu s ostatnými. Každý je povolaný deliť sa o vlastné bohatstvá. Keď sa žije navzájom solidarita, bohatstvá sú uznané, vtedy možno hovoriť o „katolicizme“ Cirkvi. Ja, ako kresťan z Afriky, sa cítim tvorcom Cirkvi vo Francúzsku a nositeľom darov pre službu spoločenstva. Podstatným krokom migranta je, aby nezostal v úzadí, ale aby vložil svoje talenty do služby rozvoja cirkevného spoločenstva pre spoločné budovanie evanjeliového bratstva.

«Dar» v rámci pastorácie Cirkvi

V logike 2. vatikánskeho koncilu je migrant «darom, ktorý treba prijať». Katolícka cirkev sa definuje ako *sviatosť jednoty sveta*, v ktorej nikto nie cudzincom. Kresťania prostredníctvom mnohých služieb zúčastňujú sa na prijatí a obhajobe najnúdznejších ľudí. Cirkev uznáva miesto kresťanských migrantov v rámci farských spoločenstiev, zveruje im zodpovednosti, zaisťuje ich formáciu... Všetci kresťania, domorodí alebo prichádzajúcich, spoločne prijímajú to isté poslanie na spoločnom území. Viera je zakorenená v rozmanitých tradíciách, prejavuje sa a slávi v rôznych kultúrach, čím svedčí o katolicizme Cirkvi. Táto dimenzia si vyžaduje vzájomné poznanie medzi kresťanmi a otvorenosť voči situáciám migrantov.

Pastorácia migrantov, pri ktorej ich prijímame ako dar, sa môže rozvíjať vďaka počúvaniu Evanjelia:

«Potom vzal dieťa, postavil ho medzi nich...» (Mk 9, 36): ak dieťa predstavuje istú krehkosť a radosť, že môže ísť k druhým, potom Ježiš pozýva kresťanov, aby prijali migrantov s podobnými pocitmi.

«Ako to, že ich každý z nás počuje vo svojom vlastnom jazyku, v ktorom sme sa narodili?» (Sk 2, 8). Peter zmenil pohľad na pohana Kornélia po tom, ako spoznal, že i on prijal Ducha Svätého... po Petrovi zmenila svoj pohľad celé spoločenstvo v Cérazey «Ked' im teda Boh dal taký istý dar ako nám, čo sme uverili v Pána Ježiša Krista, ktože som ja, aby som mohol prekážať Bohu?» (porov. Sk 10; 11, 17). Máme tú istú vieru, tú istú nádej.

«Bratia, preto vyhliadnite si spomedzi seba sedem osvedčených mužov, plných Ducha a múdrosti, a na túto úlohu ustanovíme ich.» (Sk 6, 3). Migranti sú tiež povolání zdieľať svoje dary a vložiť ich do služby miestnej Cirkvi. (porov. 1 Kor 12)

«Lebo všetci, čo ste pokrstení v Kristovi, Krista ste si obliekli. Už niet Žida ani Gréka, niet otroka ani slobodného, niet muža a ženy, lebo vy všetci ste jeden v Kristovi Ježišovi.» (Gal 3, 27-28). Originálnosť kresťanského poslania je zhromaždiť rozptýlené Božie deti (Jn 11, 52) a pracovať pre jednotu ľudského pokolenia.

Z á v e r

«Keby si poznala Boží dar!» (Jn 4, 10) Život je prijatie a dar. Ja, ako prijatý do veľkej rodiny pokrstených a jej plnohodnotný člen, usilujem sa prinášať svoj podiel pri budovaní Cirkvi. Som povolaný deliť sa o zverené dary pre dobro všetkých, preto chcem byť v čo možno najväčšej miere pozorní voči zraneným životom a spolu s nimi budovať nové ľudstvo.

Gabriel KATUVADIOKO
Stály pracovník
duchovnej správy afrických spoločenstiev

«Migranti – dar pre Cirkev a spoločnosť» *podľa perspektív člena jednej nevládnej organizácie v službe utečencom*

Voľne zachytené poznámky z prednášky P. Eddy Jadot, SJ

Všimol som si naliehavosť témy vidieť migrantov ako „dar pre Cirkev a spoločnosť“. Toto bolo pre mňa pozvaním, aby som sa usiloval byť svedkom osôb, ktorých stretávam v JRS (*Jesuit Refugee Service*): žiadatelia o azyl, utečenci, osoby v neregulárnej situácii. Budem sa usilovať podeliť sa s vami o vysvetlenie, ktoré prinášajú ich životné skúsenosti, aby sme spoznali dar, ktorý môžu predstavovať pre krajinu, kam migrujú.

Jesuit Refugee Service je nevládna organizácia, poverená «*sprevádzaním, službou utečencom a obhajobou ich práv*», ale neohraničuje svoju solidaritu len na prenasledované osoby, ktoré potrebujú ochranu podľa kritérií Ženevskej dohody z r. 1951 z *titulu utečenca*. Jej solidarita sa rozširuje na *osoby sťahujúce sa vo vnútri ich krajiny a na tie, ktoré sú nútené emigrovať* z rôznych motívov podľa prijatia navrhovaného sociálnym učením Cirkvi a obsiahnutým v dokumente Sv. Stolice: *Utečenci: výzva k solidaritu* (1992). Keď generálny predstavený jezuitov P. H. Kolvenbach v máji 2004 sa obracal na spolupracovníkov v sociálnom apoštoláte, potvrdil, že pre JRS je toto správny prístup. «*Otázka, ktorá sa objavuje všade... je otázka týkajúca sa osôb v pohybe, alebo problému ľudskej mobility, alebo migračného fenoménu...* »

MIGRANTI: «DAR» PRE NAŠE MIESTNE CIRKVI A NAŠE SPOLOČNOSTI?

V súčasnom kontexte tvrdenie, že migranti sú darom, môže vyzdvihnúť a vytvoriť opačný účinok, teda vzbudiť viac xenofóbie ako priateľstva, hoci sa odvolávame na vedecké štúdiá, alebo na humanistické hodnoty a na šlachetné elány, ktoré chcú vyzdvihnúť bratov a sestry cudzincov. Je isté, že môžeme citovať mužov a ženy politikov, univerzitných profesorov, športovcov, umelcov a mnohých ďalších, ktorí vyšli z imigrácie a teraz robia dobré meno našej krajiny na medzinárodnej scéne. Musí sa uznať tiež užitočnosť migrantov, dokonca ich potrebu pri prežití určitých ekonomických a spoločenských sektoroch vzhľadom k rýchlosti starnutia obyvateľstva bohatých krajín. Ale charakter záujmu alebo užitočnosti týchto spomínaných oblastí neodráža presne našu pozíciu, keď predstavujeme migrantov ako „dar“ – dar Boží, dar ich samotných – pre naše spoločnosti a naše miestne cirkvi.

Prehlásenie P. Lluís Magriña, medzinárodného riaditeľa JRS pri príležitosti *Svetového dňa utečencov* 20. júna 2005, použiteľné na všetky kategórie migrantov, je vhodné pre zdôraznenie podstatného prvku: «Osoby, ktoré sa museli násilne sťahovať, *potrebujú byť vypočuté*. Je dôležité, aby prednosti organizácií, ktoré pomáhajú utečencom, vychádzali zo samotných užívateľov a nie z autority. *Učíme sa od tých, ktorým slúžime*. Bez nich nemajú naše programy význam. Najlepšie môžu prijať rozhodnutia týkajúce sa života v exile a dlhodobých riešení do budúcnosti vysťahované osoby vtedy, keď sú dobre informované a s dostatočnými zdrojmi.» Rovnako nám môžu povedať, kedy, za akých podmienok migranti sú videní ako *dar* v spoločnosti migrácie, kedy môžeme my na to myslieť (že sú darom) bez pokrytectva a povedať to nahlas s rešpektom voči nim a k ich tak často bolestnému putovaniu.

Podľa Lluís Magriña naše úvahy, plány činnosti a vyhodnotenia sa musia predovšetkým odvolávať na životnú skúsenosť a slovo migrantov. V hraniciach európskeho kontextu a územia mojej služby dva *príbehy* osôb, s ktorými sa stretávam vo väzniciach, môžu pomôcť a rozvinúť našu *vnútornú úvahu vďaka otázkam, ktoré prichádzajú odinakiaľ* a ktoré navrhuje Jakub Vermeylen.

POČÚVAŤ TÝCH, KTORÝM SLUŽIME

Sivaswamy: všade odmietnutý

«*Prečo som tu uväznený? Nie som zločinec!*» To boli prvé slová Sivaswamy. Stretol som ho v záchytnom stredisku blízko letiska v Bruseli. Počas viacerých rokov patril k zástupu 500-600 tisíc Tamilov, ktorí sa sťahovali v ich krajine Srí Lanka (IDPs : Internally displaced persons). Bol menším podnikateľom, pracoval s niekoľkými robotníkmi, ale musel utiecť zo svojho mesta Jaffna. Prechádzal od jednej skrýše k druhej v jednej zóne kontrolovanej armádou (HSZ - High Security Zones) a cingálskou armádou, aby unikol novým mučeniam vo vojenských väzniciach. Nikdy nenosil zbraň, ale podporoval stranu „Tigrov“ LTTE (Liberation Tigers of Tamil Eelam), jeho rodina patrila k strane EPDP (Eelam People's Democratic Party), t. j. opozičnej tamilskej strane. Jeden z jeho švagrov bol zabitý oslobodzujúcou stranou „Tigrov“, jeho žena a deti boli už dlhý čas považovaní za nezvestných. Sivaswamy bol akoby zovretý v kliešťoch rôznymi tamilskými odbojovými skupinami, neustále uštvaný vojenskými represiami. Napokon už mal toho dosť. Mal rád svoju krajinu, cítil sa však stále viac ohrozovaný bojujúcimi. Jedného dňa sa rozhodol uniknúť z tejto desivej občianskej vojny, ktorá trvá už 25 rokov.

Sivaswamy odišiel do Colomba, kde sa ukryl; tu sa mu podarilo zorganizovať a zaplatiť cestu do cudziny, pričom sa však musel zriecť najlepšej časti svojho majetku. Plán úniku predvídal dva lety: najskôr do jedného z hlavných miest Afriky, potom do cieľovej krajiny v Západnej Európe. Tu chcel žiť v pokoji, byť chránený, vykonávať svoje zamestnanie. Opýtal som sa ho: «*Prečo ste sa však rozhodli pre Belgicko?*» «*Nechcel som tu byť. Chcel som sa pripojiť k mojej tamilskej rodine a priateľom – rodákom v Anglicku. Pri pristáti v Bruseli som požiadal o presun na let do Anglicka; odmietli mi. Musel som tu požiadať o azyl.*»

Sivaswamy nedostal štatút utečenca. Ale zostal v Belgicku 4 roky a 4 mesiace, neskrýval sa však. Požiadal o odvolanie na štátnu radu a o regularizáciu jeho pobytu – žiadosti zostali bez odpovede. Živil sa z fušiek, spával pravidelne na ulici. Jedného dňa prešiel kontrolou v obchode a bol odvezený políciou. Tak som ho stretol v záchytnom stredisku. Po niekoľkých týždňoch nastal nový obrat:

bol prepustený, belgická vláda sa neodvážila vypovedať ho z krajiny s rizikom ďalšieho uväznenia a mučenia v jeho krajine.

Znova sa stal bez dokladov a navrátil do tej nestálej situácie bezdomovca, ktorú zakúšal predtým...

Sivaswamy mal mnohé dôvody prečo požiadať o azyl, hoci v striktnom slova zmysle v kritériách Ženevskej dohody nie je uvedený únik pred ozbrojeným konfliktom ako kritérium pre získanie azylu. Sivaswamy sa ukázal veľmi čestný pri interviewe počas súdneho procesu, vyjadril svoju reálnu potrebu byť chránený, jeho túžbu pridružiť sa k svojej tamilskej rodine v Londýne, tam vykonávať svoje zamestnanie a nebyť na ťarchu sociálnym službám štátu. Nanešťastie úrady mu odmietli štatút utečenca a interpretovali jeho slová ako žiadosť o podvodný azyl! Sivaswamy mi prejavil svojej sklamanie: «Prečo hovoria, že klamem, keď som jednoducho spomenul, že sa chcem stretnúť s rodinou a zároveň potrebujem ochranu?»

Spomenul situácie ďalších ľudí: mladú Kamerunčanku Ester, ktorá chcela uniknúť vyrezaniu, ktoré sa praktizuje v dedinách jej etnika; Čečena Magomeda mučeného v Groznom moskovskou okupačnou armádou: v stredu bol oddelený od svojej ženy a ich 5-tich detí, tu čakal na svoje vykázanie k jednej z nových štátov Európskej únie a odtiaľ bezpochyby jeho odposlanie do Ruska; Togčana Dieudonné, ktorý prišiel ako nepľnoletý: podarilo sa mu učiť tri roky a hneď ako mal 18 rokov, bol umiestnený do väzby počas školského roku v úmysle vykázať ho do jeho krajiny. Ester, Mogamed, Dieudonné, a mnohí ďalší: ani im neverili.

«*Prečo toto stále podozrenie?*», povedal napokon Sivaswamy, sklamaný z toho, že nemôže ponúknuť hodnotu svojej osoby a talenty spoločnosti, kde by rád žil, aby tu našiel nevyhnutnú ochranu, ale tiež z ďalších oprávnených a šľachetných dôvodov. Ale *kultúra pochybnosti*, ktorú spoznal počas svojho procesu, ho zranila a sťažila jeho úsilie o nové začlenenie. Zabránila mu spoznať, že je schopný urobiť zo seba, zo svojich vzťahov, svojej činnosti dar platný pre spoločnosť, kde emigroval.

Pri počúvaní tohto mladého Srílancana sa jasnejšie ukázalo, že - tak ako každý dar –on, migrant, sa môže stať reálne a vitálne

darom len vtedy, keď sa slobodne ponúkne a bude srdečne prijatý, vo vzájomnom rešpektovaní toho „*druhého*“ a „*inde*“.

Julián, Rena a ich 5 detí: veľká bieda byť Rómami u nich, u nás

Julián, jeho žena Rena, obeť zlého zaobchádzania v ich krajine, dúfali, že sa im dostane ochrany v belgickom štáte. Do Belgicka prišli v r. 1998 so svojimi 5-timi deťmi, najstarší Julián, 20-ročný a najmladší Besar, 9-mesačný. Dve negatívne rozhodnutia ukončili ich proces v žiadosti o azyl.

Boli ubytovaní v jednej štvrti hlavného mesta; rodina sa pomaličky zapájala do života, zúčastňovali sa na činnostiach štvrte a boli dobre prijatí svojimi susedmi. Rodičia a Julián ml. mohli nájsť drobnú prácu, ktorá im umožňovala prežiť. Nikdy nedostávali sociálnu podporu od štátu ani nežobrali.

Integrácia bola uľahčená ich tromi deťmi v školskom veku: Estera (16 r.), Ján (14 r.), Natália (10 r.), ktorí boli prijatí do rôznych škôl, úspešne napredovali v učení, dobre sa vyjadrovali po francúzsky. Ich žiadosť o regularizáciu neuspela napriek odvolaniam. Je isté, že neposlúchli rozkaz opustiť územie štátu. Ale nevyhýbali sa kontrolám, viedli normálny život, rešpektovali zákony, boli radi, že môžu priniesť niečo krajine, ktorá ich hostila. Nanešťastie, jedného dňa skoro ráno ich polícia zadržala, u nich. Boli strážení na miestnom komisariáte 36 hodín a potom odvedení na letisko. Nechceli sa nechať odvieť do pôvodnej krajiny, preto boli odvedení do záchytného strediska. Zostali tam 3 mesiace. Stres rodiny stále narastal pri pomyslení, že tri deti stratia to, čo sa naučili v škole. Ani zásah advokáta a súkromných organizácií, postoj riaditeľov a učiteľov, verejná podpora ich známych nevedli administratívnu správu k prijatiu ich zodpovednosti: zaistiť týmto deťom právo chodiť do školy.

Jedného rána padlo rozhodnutie: Julián ml. Estera, Ján, Natália a ich rodičia Julián st. a Rena boli vypovedaný do ich krajiny,... a do akej novej biedy?

Po šiestich rokoch života v Belgicku Julián a jeho rodina zažili vypovedanie ako nespravodlivosť dopustenú na ich deťoch, z ktorých najmladší prežili viac ako polovicu svojho života v Bruseli. Ich túžba viac sa zaradiť do života krajiny a byť užitočnými, pozitívne prijatie ich okolia, sa zrazu zrútili kvôli neľudskosti vedúcich

a administratívnych správcov a spôsobili v nich roztrpčenie a beznádej.

Počas štyroch rokov mojich pravidelných návštev v stredisku vo mne vzrástla skutočná úcta k mnohým zadržaným. Často som spozoroval som, že tvrdosť, ktorú zakúsili na ich životnej dráhe, porušovanie ich základných práv (zvlášť zbavenie možnosti navštevovať školu ich detí), znaky opovrhovania a odmietnutia, xenofóbne prejavy a pod., neumenšovali ich dôstojnosť, ich schopnosť trpezlivosti a nádeje. Mnohokrát som vyzdvihol prejavy solidarity medzi zadržanými migrantmi rôznych národností. Medzi mojimi kolegami návštevníkmi sme si často hovorili: akým prameňom obnovy a obohatenia pre naše spoločnosti, naše kresťanské spoločenstvá by bola trvalá prítomnosť týchto osôb a rodín! Okrem toho my ponímame odlišne migrantov žijúcich niekedy už dlhé roky na území: mnohí z nich boli akoby stigmatizovaní postojmi a praxou verejnosti: podozrenia, nie dobre ukryté xenofóbne reakcie... Nedávno v rámci boja proti terorizmu boli posilnené bezpečnostné opatrenia, ktoré vytvorili nepríjemnú zmes a ktorej cudzinci sa cítia stále viac hlavnými terčmi.

V tomto ohľade Henrich Goldman, koordinátor Pozorovania migrácií v *Európskom monitorovacom stredisku pre rasizmus a xenofóbiu* (Brusel) pozoruje, že *«každé migračné dobrodružstvo umožňuje dvojitý pohľad – podľa toho, či sa postavíme zo strany migranta, alebo prijímajúcej spoločnosti – či uprednostňujeme práva osôb na dôstojný život a bezpečnosť, alebo právo štátov na ovládanie ich hraníc a zdrojov. Oba pohľady sú oprávnené, ale si pravidelne protirečia. Ako ich zmieriť? Je isté, že každá pohostinnosť má svoje medze. Ale žiadna medza nemôže zahradiť naliehavé potreby, ktoré každým rokom nútia tisíce osôb k opusteniu ich rodnej zeme za hocikakú cenu. Nech robíme čokoľvek, táto potreba sa prejaví legálne alebo ilegálne.»*¹

¹ **Henri Goldman** : «Sonine manželstvo naoko», v *«Politique. Revue de débats»*, («Politika. Diskusný časopis»), č. mimo série: «Utečenci, cudzinci v Belgicku : smerom k solidárnemu obzoru», vydané pod zodpovednosťou CIRE - Coordination et initiatives pour et avec les réfugiés et les étrangers /Kordinácia a iniciatívy pre utečencov a cudzincov/ – január 2005, s. 96-97.

Ak by sme zvažovali politické rozhodnutia a nedávne udalosti v Európe a vo svete, môžeme si myslieť, že by boli *oba pohľady* zmieriteľné v súčasnej dobe? Aby boli, alebo aby sa stali zmieriteľné, iste je potrebné, aby sa vážne preskúmali možné stratégie pre obnovenie priorít! Či tu netreba znovu definovať priority kresťanských cirkví, zvlášť aby sa cítili zodpovednými? Kresťanské komunity sa nemôžu uspokojiť len s humanitárnou pomocou, hoci táto zostáva nevyhnutná. Ako prenechať viac slovo samotným migrantom? Ako ich počúvať tak, aby sme vedeli prijímať rozhodnutia týkajúce sa migrantov? Ako byť spolu s nimi hlasom zástupcov, ktorí ho nemajú?

KULTÚRA PRIJATIA

Je isté, že «kultúra podozrievania», ktorá vládne v určitých oficiálnych kruhoch a sčasti na verejnosti, zakrýva príliš často rozmanitosť ľudského a kultúrneho bohatstva, ktoré prinášajú migranti svojou prítomnosťou a tvorivou činnosťou. Hlboká túžba kresťanských cirkví systematicky nastoľovať „kultúru prijatia“ musí sa naďalej a rozhodne stavať proti kultúre pochybnosti, ako to odporúča posynodálna apoštolská exhortácia Jána Pavla II. *Ecclesia in Europa* (2003), často citovaná v *Erga migrantes caritas Christi*: „Je dôležité, aby /kresťanské/ spoločenstvo neobmedzovalo svoju povinnosť voči migrantom len na prejavy bratskej pomoci alebo na podporu čiastkových zákonov, ktoré podporujú ich začlenenie do spoločnosti. „Každý sa musí usilovať o rozvoj vyspelej kultúry prijímania druhých, ktorá ráta s rovnakou dôstojnosťou všetkých ľudí a so záväznou solidárnosťou s najslabšími, a preto je potrebné každému prisťahovalcovi zaručiť základné práva.“ (porov. *Ecclesia in Europa* 101 a 103); „Ak Cirkev slúži láske, zároveň dáva rásť kultúre solidarity a týmto spôsobom prispieva k znovuoživeniu všeobecných hodnôt ľudského spolunažívania.„globalizácia solidarity“ (porov č. 85 a 112)²

Vychádzajúc z našich náboženských koreňov Božieho ľudu vieme, že v oboch zákonoch Boh viackrát prijal črty cudzinca a podporuje ich prítomnosť uprostred svojho ľudu. Žiada od neho,

² porov. «*La Documentation Catholique* /Katolícka dokumentácia/, č. 2318 (18. júla 2004), č.º 39, s. 669-670.

aby sa voči nim zachovali dôstojne. V Božom úmysle mali vždy miesto uprostred tých, ktorí ich prijímajú, pretože niekedy boli poverení poslaním – niekedy hlavným, ako napr. mali patriť do predkov Mesiáša. Ako za čias prorokov, ako za čias, kedy Poslaný Otcom prechádzal palestínskymi cestami, v súčasnosti migranti zostávajú darom pre kresťanské cirkvi a spoločnosti v tej miere, keď ako tí, ktorí slobodne imigrovali sa cítia vítaní. Len tak sa môžu stať aktívnymi partnermi tých, ktorí ich prijímajú, kresťanov alebo mužov a žien dobrej vôle, v solidárnom zápase *«viery, ktorá prináša spravodlivosť»*, ktorá uprednostňuje malých, zabudnutých, cudzincov.

P. Ján-Noël Gindre /žēndr/ uzavrie túto našu úvahu. Budeme môcť ťažiť z jeho dlhej, štyridsaťročnej skúsenosti solidarity s cudzincami: od roku 1963, z toho 14 rokov v Alžírsku, ďalej v štyroch priemyselných mestách v francúzskom departemente Isère /izér/, napokon na parížskom predmestí Saint-Denis /sēn dēni/ pri študentoch, z nich 80% cudzincov. Ján-Noël Gindre píše:³

«Jahve je „Iný“ od človeka, možno povedať, že je partnerom človeka, ktorý umožňuje celému národu uzavrieť s Ním zmluvu, t. j. živý a vyvíjajúci sa vzťah s Bohom. Pisatelia Sv. písma ho radi predstavovali s črtami cudzinca, napr. návšteva u Abraháma pri terebintoch Mamreho, kedy muži prichádzajú, vstupujú do ich intimity a prisľubujú im potomstvo. Aj vzkriesený Kristus sa ukázal ako cudzinec emauzským učeníkom. Keďže prijali vzťah s Ním, títo dvaja učeníci môžu ho rozpoznať živého v úkone lámania chleba. Aj v Skutkoch apoštolov cez stotníka Kornélia, cudzinca, prehovoril Duch Svätý k Petrovi, aby mu dal spoznať, že kresťanská identita sa neobmedzuje len po hranice židovstva.

My, ako potomkovia Abraháma, emauzských učeníkov a Petra, veríme, že bratstvo prežívané pri stretnutiach s cudzincami, je tá najlepšia správa, ktorú môžeme prijať a ohlasovať. Ak Boh Ježiša Krista je pre nás skutočne jediný Otec všetkých ľudí, potom bratstvo je hlavný princíp naše viery, jedinečná transcendencia, akú môžeme spoznať. O priateľstvo sa môže diskutovať, vyjednávať. O bratstve sa nediskutuje, ani s cudzincom: bratstvo sa prijíma v modlitbe Otčenáš. Je to prisľub a zároveň poznanie, aby sme sa

³ Uverejnené v časopise *«Vie Chrétienne»* /Kresťanský život/, č. 499, sept. 2004, s. 4-9; Jean-Noël Gindre, SJ, *«Notre relation à l'étranger»* /Náš vzťah k cudzincovi/.

dívali do diaľky. Ale vieme, že táto viera nemá veľkú cenu, ak nie je sprevádzaná skutkami a gestami, čím sa stáva vierohodná.“

Dosť ma oslovuje konštatovanie, že v súčasnosti teológia misie sa nemôže obmedziť len na vyučovanie právd, hoci sú úctyhodné, ani na „export humanitárnej pomoci“, hoci je nutná. Možnože veľkým objavom kresťanov 20. a 21. storočia je spoznanie, že **dialóg** je tiež podstatnou dimenziou viery.

P. Eddy JADOT, SJ
Člen „Jesuit Refugee Service“

SÚČASNÉ VÝZVY

Svedectvo

zo severofrancúzskej provincie

Život medzi imigrantmi

Naša komunita v Montreuil, na parížskom predmestí, bola založená v roku 1981. Žijeme na sídlisku, kde je 500 bytov, uprostred veľmi chudobného obyvateľstva. Žije tu veľa mládeže rôznych etník, predovšetkým afrických. Prichádzajú ďalší migranti z východných krajín a z Ázie. 22,6% tvoria cudzinci, 4,6% sú z Európskej únie. Montreuil tiež prezývajú "Bamako 2", t. j. „hlavné mesto Mali“ vo Francúzsku. Na tomto sídlisku sa usilujeme prežívať naše povolanie dcér kresťanskej lásky službou našim bratom a sestram, aby boli uznávaní a stávali sa tvorcami vlastného rozvoja. Naše vzťahy sú každodenné, veľmi blízke, či už v štvrti, na sídlisku alebo v miestnej Cirkvi. Ak je osobný vzťah potrebný, rovnako sme presvedčené aj o dôležitosti vytvárania spoločných činností, ktoré sú dlhotrvajúce.

V roku 1996 kňaz farnosti ma požiadal, či by som nevedla jednu katechuménku **Koletu**, mladú ženu z Konžskej demokratickej republiky. Veľmi rýchlo som spoznala, že nemá vybavené povolenie k pobytu... Od tohto obdobia situácia migrantov vo Francúzsku klesá. Imigranti sa stávajú „bez dokladov“. Následkom prijatia určitých zákonov v našej štvrti sa vytvoril kolektív „Opora ľuďom bez dokladov“, aby sa zaujímal o týchto ľudí „bez dokladov“, aby ich podporoval, sprevádzal pri vybavovaní dokladov, aby spolu s nimi konali v prospech uznania ich práv a tiež aby informovali obyvateľstvo. V komunite sme spoločne uvažovali a rozpoznávali Božiu vôľu, po čom som sa zaangažovala v tomto kolektíve. Tu stretávam viaceré združenia, nadácie, odborové zväzy a politické strany.

Tak som sa spoznala s Malijčanom **Chekné** /šekné/, ktorý prišiel do Francúzska, aby zarábal na živobytie pre jeho rodinu. Nový vládny obežník z roku 1997 mu umožnil podať si žiadosť o reguláciu svojich dokladov. Bol považovaný za slobodného,

pretože jeho žena zostala v Mali, preto dostal zápornú odpoveď. Mnohí ďalší sú v podobnej situácii... Boli zúfalí, pre sa pokúšali usadiť sa v jednom kostole, aby vzbudili verejnú mienku. Polícia ich odtiaľ vystaňovala. Preto bol Chekné predvolaný pred súd a odsúdený na rok väzenia a päť rokov zákazu pobytu na francúzskom území. Počas väznenia jeho priatelia ho nemôžu navštevovať, pretože aj oni sú v neregulárnej situácii – bez oprávnenia prebývať v krajine. Preto jeden z členov kolektívu požiadala o povolenie návštevy. Tak sa zorganizovala mobilizácia... a Chekné bol oslobodený po siedmich mesiacoch.

Pri opúšťaní väzenia nám povedal: *«Ostatní väzni mi nechceli veriť, že som vo väzení, pretože som „bez dokladov“. Oni tam boli preto, lebo kradli a zabíjali! To bolo najťažšie prijať.»* Pri odchode z väzenia chcel pomôcť svojej krajine, ktorá zostala v Mali. Preto si našiel prácu „na čierne“. Prefektúra mu určila jedinú rezidenciu: nemohol sa voľne pohybovať z jedného departementu do druhého, ale nebol vykázaný z krajiny. Takto vlastne strávil 20 mesiacov ilegálnosti.

Podporný kolektív pre ľudí „bez dokladov“ zabezpečuje právnickú službu. Podporuje ju GISTI (groupe d'information et de soutien des immigrés – informačná a podporná skupina pre migrantov), CIMADE (Service œcuménique d'entraide – Ekumenická služba vzájomnej pomoci) a niekedy i Katolícka charita. Riešia tie prípady, ktoré sa dajú usporiadať. U ostatných sa pokúšame vybaviť schôdzku na prefektúre, aby mali tieto osoby možnosť vysvetliť svoju situáciu. Vytrvalosťou niekedy dosiahneme isté výsledky. Zákony sú uplatňované rôzne podľa prefektúr... V našom departemente je najviac ľudí bez povolenia k pobytu, preto je tu ťažšie dosiahnuť usporiadanie situácie.

V našej farnosti máme zvyk vzájomne sa privítať na začiatku každej slávnosti. Jednu nedeľu som zbadala jedného Afričana, ktorý sa zdal nejaký stratený. Pozdravila som ho. Bol Konžan a volal sa **Jérôme** /žérom/, Hieronym. V tú istú nedeľu bola pri modlitbách veriach prednesená i jedna prosba za skupinu migrantov bez povolenia k pobytu a pre ich rodiny, ktorí boli prijatí v bazilike Sv. Denisa, pretože nemali kde bývať. Náš biskup. Mgr. Béranger /béranže/ podporil túto akciu. Zaslal deklaráciu, ktorá bola čítaná vo všetkých kostoloch diecézy. Na konci sv. omše som sa stretla s Hieronymom. Chcel, aby som mu objasnila biskupovo prehlásenie.

Pochopila som, že aj on žije v ťažkej situácii. Keďže nemal nikoho, prichádzal na obed do komunity. Keď prišiel ilegálne do Francúzska cesta mu trvala dva mesiace - nenašiel miesto v ubytovacom stredisku. Načas býval na sídlisku u jednej osamelej Konžanky s dvomi deťmi... Pozvala som ho do kolektívu, pomohla som mu vyplniť dotazníky na žiadosť o politický azyl. Dostával minimálnu podporu na živobytie, ale nemá pracovné povolenie. Z tejto minimálnej podpory nemohol vyžiť, preto si našiel nedeklarovanú prácu u jedného Srba ako maliar/stolár. Tam pracoval tri mesiace a dostával polovicu z minimálnej mzdy. Raz mu šéf nezaplatil za mesiac, ale nemohol si nárokovať svoju mzdu, pretože táto práca bola „na čierno“. Po roku a pol mu úrady odmietli udeliť status politického utečenca. Medzi dvoma krajinami bola totiž podpísaná dohoda a imigranti z Konga nemohli byť už uznaní za politických utečencov hoci niektorí by mali ohrozený život, keby sa vrátili naspäť. Preto sme zaslali odvolanie, ale neúspešne. Hieronym žil v ilegalite. Nájsť si a prijať hocijakú prácu, za hocijakých podmienok, nemožnosť požadovať odmenu za prácu, keď je zamestnávateľ nečestný, pohybovať sa so strachom, že bude kontrolovaný políciou – toto všetko sú vhodné podmienky k stresovému životu. Avšak je potrebné prežiť.

Situácia Konžanky **Suzy** mohla byť usporiadaná vďaka pomoci podporného kolektívu pre „bezdokladových“. Tu stretla Kristiána, agnostika a rozhodli sa zobrať. Suzy chcela mať cirkevný sobáš. Kristián súhlasil a aby bol pravdivý k sebe samému, doplnil slová Otčenáša na svoj spôsob. Požiadal ma, aby som prečítala tento text na ich sobáši v kostole; povedal: *"Chcel by som, aby moje slová prečítal niekto z našej spoločnej činnosti a kto je veriaci."* Čítala som nasledovné:

Otče náš: Ty, Otec všetkých, ktorí zápasia, aby vyprýštila láska, solidarita, spravodlivosť. Teba chcem za Otca pre všetkých mojich blízkych, priateľov a svoju rodinu.

Posväť sa meno tvoje: od všetkých, ktorí sa usilujú dňom i nocou pomáhať svojim bratom a sestrám vyjsť z ich nevedomosti, choroby, vykorisťovania a prenasledovania. Nech je tvoje meno posvätené všetkými, ktorí obetujú svoj čas na zmenu ich pracovných a životných podmienok v štvrti, v továrni, kancelárii, v škole...

Príd' kráľovstvo tvoje: a nech príde pre všetkých!

Bud' vôľa tvoja.

Chlieb náš každodenný daj nám dnes: ten chlieb, ktorý je príliš vzácny, keď ho hľadáme pre menšinu, nedostačujúci na veľkej časti planéty, chlieb práce pre všetkých, chlieb pravej formácie a špeciálny chlieb, ktorý nazývame „doklady“. A tiež chlieb pravého života.

Odpusť nám, Pane: všetky volania, ktoré nepočujeme, všetky úsmevy, ktoré nevidíme. Všetky nespravodlivosti, proti ktorým nič nepodnikáme.

Neuved' nás do pokušenia nechať klesnúť ruky, uzatvoriť sa do nášho egoistického šťastia. Nenechaj nás upadnúť do pokušenia veriť, že násilie, rasizmus a netolerancia môžu vládnuť.

Ale zbav nás zlého, ktoré nás, v hĺbke srdca chce zviest' žiť si svoj život, nechať si ho pre seba, a pritom nás Ty pozývaš, aby sme ho obetovali. Daj nám také nadšenie, ktoré zrodí nový svet.

38-ročná Haitanka **Annouze** tu prišla pred niekoľkými mesiacmi s turistickým vízom. Nemohla zostať vo svojej krajine, ktorá je príliš chudobná. Okrem toho jedna jej teta praktizuje kult vúdú /pozn. prekl. černošské čarodejníctvo pochádzajúce z Východnej Afriky/, ktorý jej znemožňoval život. Prišla k Jozefovi, bývalému spolužiakovi, ktorý pracuje už viac ako 20 rokov v reštauračných zariadeniach vo Francúzsku. Chcela sa za neho vydať a mať rodinu. Často chodí do kostola modliť sa, ale Jozef tomu nerozumie. Po asi roku finančných ťažkostí našla nedeklarovanú prácu v reštaurácii. Jedného dňa mi povedala: *«Stále nemám ani manžela, ani dieťa. Keď už zarábam trochu, chcela by som si adoptovať dieťa z chudobnej krajiny. Chcem sa podeliť a pomôcť jednému dieťaťu žiť. Môžeš mi nájsť adresu nejakej inštitúcie?»*

Srílančan **Andrews** tu žije so svojou ženou a dvomi deťmi. Zatiaľ nemá povolenie k pobytu, ale jeho prípad sa už sleduje, má aspoň dočasný doklad. Ale kde nájsť 420 €, ktoré žiada prefektúra, keď nemá pracovné povolenie? V komunite sme sa rozhodli požičať mu túto sumu...

Toto zaangažovanie pri migrantoch, bez povolenia, ma viedlo niekedy k ťažkým situáciám. Jedna politická strana si „poslúžila“ ľuďmi bez povolenia na svoju voličskú kampaň. V kolektíve sme na to reagovali a upozornili migrantov. Vo štvrti stretávame susedov a ich deti každý deň. Francúzi, pochádzajúci z imigrácie, majú sklom

uzatvárať sa a žiť len „medzi svojimi“. Cítili sme starosť pomôcť im začleniť sa do celku a života sídliska.

Spolu s ďalšími dobrovoľníkmi naša komunita zorganizovala skupinu na pomoc deťom v ich domácich úlohách. Je to príležitosť stretnúť sa tiež s rodičmi a povzbudiť ich, aby sa zúčastňovali na školských schôdkach. **Monsieur Traoré** býva na našom poschodí. Keď potrebuje nejaké vysvetlenie alebo inú službu, jednoducho zazvoní na naše dvere. Už viacej rokov sa zúčastňuje na priateľskom stretnutí podnájomníkov a povzbudil kamarátov zo sídliska, aby boli aktívni, aby sa zúčastňovali na stretnutiach, na akciách, pri spoločnom stolovaní sídliska, kde každý prináša špeciality svojej krajiny, aby sme sa lepšie poznali, a tak prežívali lepšie vzájomné vzťahy.

Už viacero rokov existuje tzv. Výbor osláv, ktorý vytvorili Francúzi. Za podpory mestského úradu organizujú rôzne družné stretnutia, vychádzky, ktoré umožňujú rodinám spoznať ich adoptívnu krajinu, večierky s divadelnými predstaveniami, ktoré ponúkajú rôzne kultúrne prejavy. Toto pomohlo k odbúranu istých bariér, otvoreniu sa voči iným etnikám. «*Týždeň proti rasizmu a priateľstva medzi národmi*» má narastajúci úspech. Postupne sa začali zúčastňovať aktívnejšie a zodpovednejšie, čo podporilo lepšie vzájomné spoznanie a deľbu kultúrneho bohatstva. Naša komunita sa zúčastňuje na všetkých podujatiach štvrti, často k nám náhodne prichádzajú ľudia, ktorí sa nachádzajú v ťažkostiach, pozývame ich i k stolu. Ich pohnutý život nás nenecháva nečinnými. Nemôžeme zostať indiferentné k toľkému utrpeniu a nespravodlivosti. Musíme konať spoločne s ďalšími. Prvé právo migranta je, aby mohol žiť vo svojej vlastnej krajine! Či nemajú najbohatšie krajiny zodpovednosť za boj proti chudobe a nespravodlivosti, ktoré existujú v južných krajinách? Treba podnikat' spoločné akcie na svetovej rovine. Preto sme sa zaangažovali v **Katolíckom výbore proti hladu a za rozvoj** (Comité Catholique contre la Faim et pour le développement - CCFD). Táto nevládna organizácia má dve hlavné poslanie: výchova k rozvoju vo Francúzsku a podpora rozvojových projektov na mieste potreby prostredníctvom družby. Uvažujeme tiež nad smernicami pre pastoraáciu s migrantmi. V jednom z nedávno vydaných dokumentov s názvom: "Keď cudzinec klope na moje dvere", biskupi Francúzska vyzvali všetkých obyvateľov: "V kvalite prijatia cudzinca tkvie kvalita nášho ľudstva."

Vďaka tejto blízkosti sme vedené k vzájomnej výmene toho, čo nám umožňuje žiť ako kresťania s neveriacimi. Raz večer na Vianoce Alžírčan Lotfi roznášal letáky, ktoré informovali o situácii ľudí „bez dokladov“. Jedna žena prišla k nemu a začala rozprávať s rasistickým zmysľaním. Potom mi povedal: *"Nechal som ju rozprávať, ale povedal som si: chodí do kostola, ale asi nečíta tú istú knihu ako ty."* Áno, Boh kresťanov a mohamedánov nás pozýva, aby sme žili ako bratia.

Dovoliť, aby bol každý uznaný s jeho bohatstvom a mal svoje miesto v štvrti a v Cirkvi je naša každodenná odpoveď na výzvu svätého Vincenta. Každý rok s radosťou slávime spoločne vo farnosti „sviatok národov“. Každý tam prichádza so svojou vierou, originalnosťou a svojším dynamizmom.

s. Bernadette ANOUCHIAN
dcéra kresťanskej lásky

Svedectvo
z provincie Severná Afrika

Spolupráca s tuniskou Charitou

Od r. 1997 pracujem so skupinou Charity Tuniska, ktorá sa zaujíma o migrantov a utečencov. Táto skupina Charity je medzinárodná a jednotliví členovia sú rôznych náboženských vyznaní. Je zložená s konzského pastora Evanjelickej metodistickej cirkvi spolu s jeho manželkou, Kórejského pastora Evanjelickej reformovanej cirkvi, sýrskej sestry Kongregácia sv. Jozefa od Zjavenia, a jednej španielskej dcéry kresťanskej lásky. Všetci sme teda „migranti“, hoci dôvody našej migrácie sú rozdielne. Spolupracuje už dlhšie obdobie, zorganizovali sme sa a rozdelili jednotlivé úlohy. Jedenkrát za mesiac máme schôdzku, aby sme zhodnotili naše rozmanité skúsenosti a videli, ako ďalej postupovať spoločne.

Tunisko je považované za prechodnú krajinu. Všetci migranti, ktorí prichádzajú do našej prijímacej kancelárie, či už Afričania z juhu alebo zo severu, uvažujú len o jednom pláne: odísť do Európy – „Eldoráda“. Tunisko je len zastávkou. Ale pre mnohých je táto etapa dlhšia a tvrdšia, ako si mysleli. Tí, ktorým sa pošťastilo dôjsť do Tuniska, spoznávajú ťažkosť, dokonca nemožnosť získať víza pre hociktorú krajinu Európy. A tak čakajú na príležitosť, aby mohli odísť ilegálne. Ale predtým je potrebné, aby mali kde bývať, čo ješť a byť ošetrovaný, keď onemocnejú. Ale v Tunisku nie je práca pre cudzincov, a tým menej ak nemajú povolenie k pobytu. Aby však mohli získať toto povolenie, je potrebné mať pracovnú zmluvu. Toto je teda začarovaný kruh. Po niekoľkých mesiacoch a rokoch čakania tým najšťastnejším sa podarí preplávať Stredozemné more.

Keď migranti prichádzajú do kancelárie Charity, najskôr sa pokúšame ich vypočuť. Nedávame finančnú pomoc, okrem výnimiek. Stretávame sa s nimi viackrát a pokúšame sa čo najlepšie spoznať ich situáciu, čo je vždy veľmi ťažké. Našťastie naša skupina je zložená z osôb z rôznych kontinentov, čo nám umožňuje rozšíriť náš pohľad, aby sme lepšie rozlíšili a vedeli, či daná situácia vyžaduje skutočne našu pomoc alebo nie.

Dôvody odchodu migrantov z ich krajiny sú rôzne, ako napr.:

- Niektorí pochádzajú z veľmi chudobných rodín, preto chcú uniknúť pred biedou. Pre nich je cesta dlhá a ťažká kvôli nedostatku prostriedkov.

- Niektorí pochádzajú z lepšieho spoločenského prostredia. Rodina im zaplatila cestu a čakajú, že uspejú. Preto keď sa im to nepodarí, odmietajú vrátiť sa domov.

- Niektorí z nich sú študenti s tzv. štipendiom z ich krajiny. Keď však toto štipendium nikdy neprichádza, musia prerušiť štúdium kvôli nedostatku finančných prostriedkov. Už sa nemôžu zapísať do školy, strácajú nárok na obnovenie povolenia k pobytu a stávajú sa ilegálnymi.

Tieto tri skupiny sústreďujú prevažne ľudí z oblasti južne od Sahary.

- Poslednú skupinu tvoria ľudia, ktorí utekali zo svojej krajiny kvôli vojne. Týchto usmerňujeme k Úradu vysokého komisára OSN pre utečencov /UNHCR/. Ale väčšina z nich nie sú ozajstní utečenci, hľadajú len lepšiu situáciu a ako zámienku udávajú situáciu v ich krajine. Sú to predovšetkým Alžírčania, ktorí prichádzajú so svojimi rodinami.

Za posledné dva roky počet migrantov sa znížil. Obrovské ťažkosti spojené s odchodom do Európy nútia migrantov zostať v ich krajine. Vláda ich nerada drží na svojom území a vytvára opatrenia v tomto smere.

Zakaždým je ťažké dobre spoznať situáciu a reálne potreby. Veľmi povzbudzujeme migrantov, aby sa vrátili do svojej krajiny. Ak to príjmu a je potrebné, pomáhame im v zaplatení spiatočnej cesty. Vieme veľmi o všetkých možných nebezpečenstvách pre dievčatá alebo mladé ženy, preto cítime určitú radosť, keď sa vracajú do svojej krajiny. Ale trpíme veľmi, keď napriek našim radám usilujú sa prejsť Stredozemné more hocijakým prostriedkom.

Ďalšia ťažkosť našej kancelárie Charity Tuniska spočíva vo fakte, že uprostred mohamedánskej krajiny nie sme ani domorodci, ani mohamedáni. Charita je kresťanská organizácia, nie je oficiálne uznaná vládou, hoci ju tolerujú. Preto musíme zostať veľmi zdržanliví a opatrní. Pravidelne nás navštevuje polícia, aby sa informovala o našej činnosti a overovala, či nerobíme prozelytizmus.

Dostávame pomoc od rôznych európskych organizácií a dary o rôznych miestnych tuniských cirkví. Krajina neprispieva žiadnou subvenciou. Len niektorí lekári akceptujú bezplatnú konzultáciu chorých.

Naša kancelária prijíma všetkých ľudí bez rozdielu rasy alebo náboženstva. Pri anketách nikdy neklademe otázku o náboženstve. Chceme byť „všetko pre všetkých“, bez toho, aby sme uprednostňovali niekoho. Tento spôsob rovnosti pri zaobchádzaní s každým migrantom je uznávaný všetkými. V súčasnosti nemáme špecifickú pastoračiu pre migrantov. Tí, ktorí chcú žiť podľa svojej viery, idú do ich kultového miesta.

Miestne obyvateľstvo neprijíma dobre migrantov, zvlášť keď ide o kresťanov. Predmet migrácie je veľmi zložitým medzinárodným problémom. Hoci nemôžeme vyriešiť túto svetovú otázku, z našej pozície však môžeme uľaviť utrpenia v mnohých situáciách.

s. Purificacion SANTAMARIA
dcéra kresťanskej lásky

Svedectvo
z provincie Bogota /Kolumbia/

Sociálne stredisko pre migrantov

Ú v o d

«Zanietená láska k Ježišovi Kristovi nás robí schopnými ísť k chudobným s odvahou, so súcitom, tvorivosťou.» (Linie činnosti)

Spomedzi mnohých druhov chudoby, ktoré existujú v Kolumbii, v súčasnosti sa objavuje nový fenomén: osoby, ktoré sú na úteku individuálne alebo skupinovo, mnohé rodiny sú vyháňané z miest kvôli konfliktu ozbrojených skupín mimo zákona. Keď zabijú jedného rodinného príslušníka, zvyčajne uteká celá rodina. Vtedy prichádzajú úplne bez ničoho, pretože boli nútení opustiť všetko: dom, nábytok, oblečenie... Náhle sa ich životné podmienky stanú celkom nestále. Stratiť dom neznamená len stratiť hmotné prostriedky, ale aj všetko, čo sa týka ich identity, ich zvykov, hodnôt, ich rodinných a priateľských vzázkov.

Na provinciálnom zhromaždení 2002 sme sa rozhodli hľadať viac informácií o realite tohto obyvateľstva na úteku. Odvtedy naše sestry počas oblastných stretnutí uvažovali o týchto údajoch. Kolumbia má v súčasnosti 44 miliónov obyvateľov a z toho asi 4 milióny ľudí migruje. Provincia sa rozhodla zorganizovať podľa svojim možností konkrétne akcie pre týchto ľudí.

Sociálne stredisko v Mosquere

Toto stredisko bolo vytvorené v kantóne Mosquera, vzdialené asi 50 minút cesty od Bogoty. Ponúka rôzne sociálne služby rodinám na úteku. S pomocou Univerzity sv. Tomáša v Bogote boli zorganizované formačné stretnutia o poľnohospodárskych

technológiách, o používaní organických materiálov pri pestovaní plodín, o finančných podmienkach pri chove hydiny.

Migrujúce rodiny sa často tlačia v malých príbytkoch bez vody, svetla a základných hygienických zariadení... Keď o tom počujeme hovoriť, najskôr ich ideme navštíviť, aby sme im pomohli pri administratívnych záležitostiach. Potom ich informujeme o existencii Sociálneho strediska v Mosquere, ktoré ponúka možnosť získať pozemkovú parcelu, aby ju mohli obrábať a tak sa živiť. V tomto stredisku rodiny sa môžu zúčastniť na rôznych formačných kurzoch a aktivitách. Vnútorne predpisy strediska sú založené na poctivosti, solidarite a vzájomnom rešpektovaní.

Rodiny, ktoré patria do strediska, sa podieľajú na spoločných poľnohospodárskych a chovateľských prácach. Postupne vidieť na tvárach nádej a túžbu po živote. Rodiny dostávajú odmenu za prácu, ktorá je úmerná odpracovaným hodinám. Na konci každého projektu sa koná vyhodnotenie s rodinami a stanovia sa nové ciele. Rodinám navrhujeme i evanjeliovú úvahu, aby sme ich vedeli sprevádzať v ich smútku za minulosťou, pomohli im uchovať si vieru v Boha-Lásky a pokúsili sa postupne premeniť ich pocity nenávisti na ochotu odpustiť. Toto stredisko umožňuje rodinám prejsť z vraždy k skutočnej povinnosti postarať sa o seba, nájsť vlastnú dôstojnosť a rozvinúť ducha solidarity s ďalšími rodinami, ktoré prežívajú také isté skúšky. Konštatujeme, že sa posilňuje zmysel pre rodinu a rastie vzájomná úcta. Najväčšou ťažkosťou je bezpochyby nedostatok finančných prostriedkov aj napriek podpore zo strany miestnej diecézy. Zo strany štátu stredisko dostáva veľmi slabú podporu. Napriek tejto ťažkosti odvážne svedectvá rodín sú stimulujúce a pomáhajú nám pokračovať v tomto poslaní. Opíšem tu jeden príbeh z mnohých ďalších.

Rodina Vicenty

Tridsaťdeväťročná Vicenta bola vydatá za Manuela. Mali tri deti: chlapca Róberta a 2 dievčatá, Rosu a Elvíru. Vicenta rozpráva:

„Jedného dňa začiatkom roku 2003 o 5.00h ráno prišla ozbrojená skupina do našej zóny. Táto ozbrojená skupina mužov sa rozdelila po 8-10 mužov, aby vtrhli do našich domov. Doma sme boli my s manželom, tromi deťmi a môj vnuk. Vzali nás za rukojemníkov, ale môjmu mužovi sa podarilo utiecť. Môjho syna Róberta odvedli

a nás štyroch na druhú stranu a viedli nás až k hlavnej ceste spolu s ďalšími ľuďmi. Museli sme zostať stáť pod ich dozorom. O hodinu prišiel jeden muž s Róbertovými hodinkami a povedal plukovníkovi: *«Priniesol som vám hodinky toho chlapca, museli sme ho zabiť, pretože sa zaprisahal, že nepôjde s nami zabíjať nevinných ľudí.»* Keď som to počula, začala som plakať, ale ostatní zajatí ľudia mi hovorili: *«Budte odvážna, nehovorte nič, urobte to pre svoje dcéry a vášho vnuka.»* Predstavovala som si, že nájdem môjho syna mŕtveho, prosila som si od Boha silu, aby som odolala tomuto utrpeniu. Ozbrojení muži nás potom odvedli, urážali nás, nadávali nám a tlačili nás svojimi zbraňami, aby sme kráčali rýchlejšie. Zrazu som zbadala Róberta, živého uprostred ozbrojených mužov. Chcela som utekať k nemu, ale boli sme strážení. Potom nás donútili, aby sme si ľahli na zem a sľúbili nám, že nám ušetria život, ak im povieme pravdu. Pýtali sa nás na osoby, ktoré žijú v každom dome našej zóny a spytovali sa nás, či sme videli inú ozbrojenú skupinu. S hnevom som odpovedala: *„Videla som inú ozbrojenú skupinu, ale nepoznám ju.“* Počas toho pálili Róbertovu tvár s toxickou tekutinou. Potom nás zatvorili do iného domu. Keď odišli, podarilo sa nám vyraziť dvere a vyjsť. Neďaleko som videla ležať na zemi Róberta. Zároveň som videla vyjsť manžela zo skrýše za vrškom. Videl celú scénu. Keď som spoznala, že Róbert je mŕtvy, odpadla som. Keď som sa zozbierala, s deťmi a mužom sme sa vydali na cestu, aby sme sa skryli v hore. Po 7-ich hodinách chôdze sme pokračovali po hlavnej ceste, ktorá vedie do Bogoty, aby sme sa dostali k jednému nášmu príbuznému, ktorý nás prijal. Keď sa susedia dozvedeli našu situáciu, priniesli nám oblečenie, topánky a jedlo... Potom nás prišli navštíviť sestry a hovorili nám o Sociálnom stredisku v Mosquere a spôsobe, ako sa možno zúčastniť na živote. Hneď sme to prijali. Sestry nás prijali ako vlastnú rodinu. My, ktorí sme všetko stratili: syna, dom, zem... sme vďaka ich srdečnému prijatiu a opore mohli nájsť silu k prežitiu v tejto hroznej skúške a sme im za to nesmierne vďační.

Svedectvo Vicenty a ďalších rodín na úteku ma učia mnohému a evanjelizujú ma. Ďakujem Pánovi za túto službu v Centre, ktorá mi pomáha relativizovať moje nepatrné osobné problémy a prekonávať ich.

s. Ursulina QUINTERO
dcéra kresťanskej lásky

A

Aktuality z provincií

M e n o v a n i a

BELGICKÁ PROVINCIA: S. Christiane VERCAUTEREN bola znovuustanovená za vizitátorku na tri roky dňa 8. 2. 2006.

JUHOINDICKÁ PROVINCIA: S. Rosa KIDANGEN bola ustanovená za vizitátorku namiesto s. Mary KUNNAPPALLY dňa 15. 2. 2006.

SEVEROINDICKÁ PROVINCIA: S. Grace MOOLAN bola znovuustanovená za vizitátorku na tri roky dňa 22. 2. 2006.

PROVINCIA BOGOTA /Kolumbia/: S. Nubia QUINTERO QUINTERO bola ustanovená za vizitátorku namiesto s. Hildy APONTE dňa 6. 3. 2006.

MEXICKÁ PROVINCIA: S. Mária Graciela RUBIO MONCADA bola ustanovená za vizitátorku 6. 3. 2006.

RÍMSKA PROVINCIA: S. Amelia CICCONOFRI bola ustanovená za vizitátorku namiesto s. Béatrice PRIORI dňa 22. 3. 2006.

PROVINCIA PORTORIKO: S. Teresa DIAZ BIRD bola ustanovená za vizitátorku namiesto s. Juanity FLORES dňa 5. 4. 2006.

ŠVAJČIARSKA PROVINCIA: Sestra Magdaléna SAILLARD bola ustanovená za vizitátorku namiesto s. Pie HUMBEL dňa 5. 4. 2006.

INDONÉZSKA PROVINCIA: Sestra Anna SOEPRAPTIWI bola znovuustanovená za vizitátorku na tri roky dňa 1. 8. 2006.

PROVINCIA SAN SEBASTIAN (Španielsko): Sestra Carmen PEREZ bola znovuustanovená za vizitátorku na tri roky dňa 1. 8. 2006.

* * * * *

NIGÉRIJSKÁ PROVINCIA: P. Eamon RAFTERY bol znovu menovaný za direktora DKL na tri roky dňa 8. 3. 2006.

EKVÁDORSKA PROVINCIA: P. Edmundo BURBANO PORTILLA bol menovaný za direktora DKL dňa 13. 3. 2006.

PROVINCIA NEW YORK /USA/: P. Gerard LUTTENBERGER bol menovaný za direktora DKL dňa 13. 3. 2006

ČÍNSKA PROVINCIA: P. Jan Van AERT bol menovaný za direktora DKL dňa 13. 3. 2006.

SEVEROINDICKÁ PROVINCIA: P. Thomas KOTTIRI bol menovaný za direktora DKL dňa 24. 3. 2006.

INDONÉZSKA PROVINCIA: P. Franciscus HARDJODIRONO bol menovaný za direktora DKL dňa 28. 3. 2006.

PROVINCIA SEVILLE /Španielsko/: P. Manuel FREIRE QUINTERO bol znova menovaný za direktora DKL na tri roky dňa 28. 4. 2006.

PROVINCIA CHEŁMNO-POZNAŃ /Poľsko/: P. Pawel SLIWINSKI bol menovaný za direktora DKL 28. 4. 2006.

VIETNAMSKÁ PROVINCIA: P. Jozef PHAN THAI HOA bol menovaný za direktora DKL dňa 28. 4. 2006.

KRAKOVSKÁ PROVINCIA /Poľsko/: P. Marcin STASIOWSKI bol znova menovaný za direktora DKL na tri roky 2. 5. 2006.

BELGICKÁ PROVINCIA: P. Daniel MARTELLO bol znova menovaný za direktora DKL na tri roky dňa 1. 7. 2006. P. Théo JEURIS bol znova menovaný za vicedirektora DKL na tri roky dňa 1. 7. 2006.

MADAGASKARSKÁ PROVINCIA: P. Kazimierz BUKOWIEC bol znova menovaný za direktora DKL na tri roky dňa 19. 7. 2006.

PROVINCIA MADRID–SV. VINCENT /Španielsko/: P. Enrique SANZ PORRAS bol znova menovaný za direktora DKL na tri roky dňa 19. 7. 2006.

Stredoafriická provincia

Návšteva generálneho predstaveného P. Gregora Gay

Dňa 14. marca 2006 prišiel do našej Stredoafrickej provincie generálny predstavený P. Gregory Gay. Spolu s vizitátorkou, s. Sabínou Iragai išli na juhozápad Rwandy, do Mukungu, kde bola založená prvá komunita v r. 1973. Sestry tu zaisťujú rôzne služby v zdravotníckom, vyživovacom a rozvojovom stredisku pre chudobných. Kňaz a farské spoločenstvo radostne prijalo P. Gregory na eucharistickej slávnosti. Počas tejto návštevy v zdravotníckom stredisku sa P. Gregory priblížil ku každému chorému a povedal mu slovo na povzbudenie. Potom sa stretol s členmi vincentských spoločenstiev a okrem iného ich pozval napredovať týmito slovami: *«Chudobní sú Boží vyvolení a protagonisti vlastného rozvoja. Pán od nás žiada, aby sme im slúžili s láskou.»* Napokon sa stretol so sestrami, počúval ich skúsenosti, ich radosti a ťažkosti. Podelil sa s nimi o svoje dojmy z misie a o svojej službe generálneho predstaveného.

Nastal čas odísť do Burundi do Rwisabi, kam prišli i sestry z Ruzo, z pohraničia s Tanzániou. Počas Eucharistie vo farskom kostole P. Gregory nás pozval, aby sme stále viac rástli vo vzájomnej láske: *«Pozývam vás, aby ste odpúšťali a usilovali sa vykoreniť násilie, ktoré ničí ľudský život a rodinný život.»*

Potom P. Gregory sa vydal na cestu do Butare na juh Rwandy, aby sa stretol s dvomi komunitami. V jednej z nich sa pripravujú postulanky, je tam sirotinec a chorí na AIDS. V druhej je Seminár. P. Gregory povzbudil seminárske sestry, aby naplno využili čas formácie a ostatné sestry, aby cítili starosť o vlastnú formáciu a spolupracovali s laikmi v službe chudobným v duchu sv. Vincenta.

Smerom na sever krajiny P. Gregory prišiel do Nemby, kde sestry prišli v r. 1972 pre službu chorým v nemocnici. Diecézny biskup prišiel pozdraviť generálneho predstaveného. Potom sa P. Gregory stretol s farníkmi a následne s členmi vincentských

spoločenstiev. Na druhý deň v Kigali bolo stretnutie mnohých sestier provincie. Počas Eucharistie P. Gregory povedal: *«Ako kňazi Misijnej spoločnosti sme povolaní byť otcami chudobných a dcéry kresťanskej lásky matkami v službe všetkých ľudí, ktorí trpia.»* Sestra Sabina srdečne poďakovala P. Gregory, pretože *«nás po prvýkrát navštívil generálny predstavený»* a predstavila súčasnú situáciu provincie, ktorá ako provincia existuje 5 rokov, hoci Spoločnosť tu pôsobí už 35 rokov. Je zložená z 9 komunít: 2 v Burundi a 7 v Rwande; dovedna 58 sestier, z ktorých 37 je domorodých a 21 misionárok, 4 postulanky a 5 kandidátok. Sestra Mária Carmen nám za pomoci prezentácie PowerPoint premietla dejiny provincie od jej začiatku v Burundi v r. 1971 a v Rwande od r. 1973. Rovnako sme si pripomenuli osobnosť Matk Christiane Chiron, ako i prvých misionárok a spoločne sme kontemplovali veľké veci, ktoré vykonal Boh v minulosti a stále koná i v súčasnosti. P. Gregory nám povedal, že bol dojatý radosťou a vierou nášho ľudu napriek utrpeniu. Odporúčal nám zachovať si rovnováhu medzi životom modlitby a komunitným životom pre dobrú, kvalitnú službu. Po niektorých radách pre sestry služobnice odporučil i ostatným sestrám, aby si zachovali vždy pohľad živej viery, ducha láskavosti a porozumenia.

Skupina sestier

Kvázi provincia

«Mojím evanjeliom je moja matka!»

Matilda bola vychovaná v sirotinci, nikdy nepoznala svojich rodičov. Ako dospievajúca už musela pracovať v továrni a naučiť sa postarať sa o seba. Jej jedinou túžbou bolo založiť si rodinu, aby spoznala rodinné teplo, ktoré nepoznala.

Jedného dňa Jakub, mladík, ktorý pracoval tiež v továrni, jej povedal, že ju má rád a ona mu uverila. Zobrali sa. Ale veľmi rýchlo zbadala, že Jakub je alkoholik. Každý večer sa vracal opitý a bil svoju ženu. Matilda rýchlo pochopila, že jej rodinný život bude dlhým utrpením. Aj keď čakala dieťa, Jakub ju stále bil pod vplyvom alkoholu. Keď Matilda porodila chlapca, dala mu meno Michal. Jakub prešiel do fázy chorobnej žiarlivosti. Nielenže sa nestaral o svoje dieťa, ale aj zdvojnásobil násilie voči Matilde. Okrem toho ju Jakub ju začal klamať s inými ženami.

Počas viac ako dvoch rokov bola Matilda stále nešťastnejšia a už neverila, že by mohla nájsť šťastie, po ktorom tak túžila. Na dne svojho nešťastia Matilda však stretla Boha. Rozhodla sa znovu začať chodiť do kostola, čo zanechala odkedy pracovala v továrni. Tu stretla jednu sestru, ktorej zverila svoje skúšky a útrapy. Matilda sa začala so sestrou modliť k Ježišovi na kalvárii a k Sedembolestnej Panne Márii pod krížom. Zdalo sa jej, že Ježiš a Mária trpeli omnoho viac ako ona a uprostred každodenného utrpenia sa Matilda sa cítila zrazu veľmi blízko Boha. Od toho dňa sa neprestávala modliť k Bohu a začala udivujúcu duchovnú cestu. Stále viac sa začala zaujímať o druhých, bola pozornejšia a súcitnejšia ku všetkým nešťastným a nešťastnejším ako ona, k ľuďom, ktorí tiež žili v tragických situáciách.

Doma sa Matilda usilovala nedať najavo svojej bolesti, vždy keď mohla, hovorila Michalovi pozitívne o jeho otcovi. Ale Michal dobre videl, že jeho otec bije matku. Michal bol poznamenaný touto situáciou násilia v rodine a bol z toho zmätený. Ako 12-ročný začal viesť neusporiadaný život. Avšak keď sa vracal domov, nech urobil hocičo, jeho mama zostala vždy prívetivá, pokojná, láskavá, usilovala sa vysvetliť mu veci, ale nikdy mu nič nevyčítala. Ale Michal sa stával stále viac horším. Pre Matildu len jedna vec existovala: milovať svojho syna, pomôcť mu, aby sa stal mužom, slúžiť mu s nesmiernou šľachetnosťou. Stále sa s dôverou modlila k Bohu. Psychologická rovnováha Michala sa z roka na rok zhoršovala. O 5 rokov Michal vážne ochorel a jeho matka ho stále obklopovala so súcitnou starostlivosťou. Jeho choroba trvala niekoľko mesiacov. Michal si stále viac uvedomoval, že jeho život sa čoskoro skončí. V tejto každodennej blízkosti hľadieval na svoju matku a postupne spoznával, aká bola obetavá, šľachetná, zabúdajúca na seba, aká bola starostlivá o dobro druhého. Krátko pred smrťou jej Michal povedal: *«Mama, myslím, že čoskoro zomriem. Chcem ťa prosiť o odpustenie za všetko zlo, čo som urobil. Chcem ti tiež povedať, že ak tvoj Boh je tiež taký dobrý ako ty, potom v neho verím. Myslím si, že som sa s ním stretol vďaka tebe. Teraz môžem zomrieť v pokoji a stretnúť sa s tvojím Bohom. Ďakujem ti.»*

Vďaka ti, Matilda, za svedectvo života, za dar, ktorým si, keď si mi ukázala nekonečnú šľachetnosť materskej tváre Boha, ktorá je vždy obrátené k druhým.

s. Héléne-Marie
dcéra kresťanskej lásky

Zachránené židovské dieťa v Solúne

Už 40 rokov je pre Izrael historické múzeum holokaustu v Yad Vasheme hlavným pamätníkom židovského ľudu. Nachádza sa na spomienkovom návrší v Jeruzaleme. Keď sa chcete k nemu dostať, musíte vyjsť po „Aleji spravodlivých“, kde bol zasadený strom na pamiatku „Spravodlivých národov“ – titul udelený nie židom, ktorý počas druhej svetovej vojny pomáhali ohrozeným židom, čím vystavovali do nebezpečenstva vlastný život.

V Izraeli je 27. január venovaný spomienke na obeť nacizmu. V ten deň som sa ocitol v Aleji spravodlivých, ktorá vedie do spomienkového domu pri Yad Vashem. Spomedzi mnohých stromov sú mi zvlášť vzácne dva.

Tieto dva stromy pripomínajú udalosť, ktorá sa stala v Solúne v Grécku počas 2. svetovej vojny. Jeden je venovaný mojím rodičom, druhý jednej dcére kresťanskej lásky, sestre Giuseppe. V r. 1940 moji talianski rodičia bývali v Grécku. Zrazu vypukla vojna a talianska armáda obsadila Grécko. V tom čase Nemci obsadili Solún. Začali prenasledovať židov a nútili ich nosiť žltú hviezdu, aby ich rozlíšili. V základnej škole spolu s ostatnými spolužiakmi sme sa dívali so závišťou na túto žltú hviezdu, prišitú na školských blúzach, nepoznali sme hrôzostrašný význam tohto označenia. Naš dom bol vedľa domu dcér kresťanskej lásky, kde chodila do školy moja mama a s ktorými zostala v kontakte. V r. 1943 sestra Guiseppa prišla k nám celá bledá s niekoľkomesačným dieťaťom v náručí. Mojej mame povedala: "Je to židovské dieťa, našli sme ho v našej kaplnke. Pomôžte nám, nemôžeme povedať, že sa narodilo u sestier!" Po rýchlom súhlasom pohľade medzi rodičmi môj otec jej povedal: «Povieme, že je naše». A tak počas

troch rokov v Solúne, ja, jediný syn, som mal «židovskú sestričku», Renu.

Po vojne sme sa rozlúčili s Renou, ktorá zostala u sestier. Naša rodina bola vyhnaná z Grécka a my sme sa vrátili do Florencie. Až vtedy som sa dozvedel, že bolo zlikvidovaných 60.000 židov. Len niekoľko stoviek bolo zachránených, medzi nimi i praví rodičia mojej «židovskej sestričky». Jej matka Edda zázračne prežila koncentračný tábor; Červený kríž ju poslal do Paríža. Edda išla do Materského domu na ul. Bac, aby sa spýtala na správy o svojej dcérke Rene, ktorú odložila počas vojny v dome sestier v Solúne, kde bola sestra Giuseppa. A tak sa s. Giuseppa skontaktovala s Eddou a odovzdala jej dcéru do vlastných rúk. Keď som bol vo Florencii, dozvedel som sa, že moja «dočasná mladšia sestra» a jej rodičia sa vrátili do Izraelu v zdraví. Potom som dlhé roky nemal žiadne správy o nich.

Po štyridsiatich rokoch, po jednom gréckom televíznom vysielaní som zrazu dostal list z Grécka: *"Milý pane, som židovské dieťa zo Solúna..."*. To bola správa! Stretli sme sa v duchu znovunájdeneho bratstva a «moja sestrička» chcela zasadiť pri Yad Vashem strom na počesť mojím rodičom. Vedľa neho sme spoločne zasadili druhý strom venovaný sestre Giuseppe, ktorá silou lásky začala a viedla náš životný príbeh.

Vittorio CITTERIC
Výňatok z talianskych novín „Avvenire“

Božej nemocnica

Šiel som do Božej nemocnice na bežné vyšetrenie
a dozvedel som sa, že som chorý.

Keď mi Ježiš zmeral tlak, skonštatoval,
že je veľmi nízky – chýbala mu láskavosť.

Keď mi zmeral teplotu, teplomer vystúpil na 40°C egoizmu.

Urobil mi EKG a diagnostika bola taká,
že nutne potrebujem premostenie ciev láskou,
pretože moje cievy boli upchané nedostatkom otvorenosti srdca.
V ortopedickej oblasti som mal ťažkosti ísť smerom k druhým,
pretože stále som narážal na svoju namyslenosť,
čím sa moje svaly stiahli.

Bol som krátkozraký a nevidel som poza zovňajšok.
Ježiš napokon skonštatoval, že veľmi slabo počujem.
Mal som upchané ucho kvôli dennému prúdu prázdnych slov.

Po tomto vyšetrení mi Pán predpísal nasledovný recept.

Užívať:

- pri vstávaní: čaj „Vďaka ti, Pane za tento nový deň“,
- na začiatku práce: lyžičku „Dobrý deň, bratia, sestry“,
- každú hodinu: tabletku „trpezlivosti“ s pol pohárom „pokory“,
 - po návrate domov: nálev „láskavosti“,
- pred spaním dve kapsuly „spokojného svedomia“ po prosbe o odpustenie.

Ďakujem ti, Pane, za vyšetrenie, ktoré ma nič nestálo
vďaka tvojmu milosrdenstvu.

Sľubujem, že odteraz každý deň sa budem riadiť touto liečbou
a predĺžim ho až do hodiny mojej smrti.

Tvoj večný pacient

*Text napísal Luiz Gentile Filho
Výňatok z provinciálneho časopisu Belgicka*

